

İrşad

M
A
R
T 1.SAYI

اَذْهَبِ اللَّهُ تَعَالَى

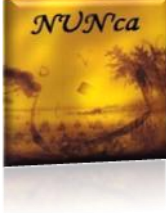
وَأَمْسَيْتَ اللَّهُمَّ

İÇİNDEKİLER

11

İbadet; Ahiret Hazırlığı
Hatice ÖZDEMİR

14

Dört Halife
Nuran Aybüke OKLU

22

Edebiyat " Mehmet Akif"
Kübra USLU

36

Sağlık
Elif AYRILMIŞ

GİRİŞ (s.1)

EHLİSÜNNET OLABİLMEK(s.2, 3, 4)TUNE SAGU

MESNEVİ VE DİVAN-I KEBİR'DEN (s.5, 6, 7)
GÜLŞAH KÖPRÜ

PEYGAMBERLER TARİHİ (s.8, 9, 10) GÜLENAY ZİYA

SEN! AZZE VE CELLE (s.13) SUKÛTUN BENDESİ

KISSADAN HİSSE (s.16)

TASAVVUF (s.17, 18) FATMA ÇAPRAZOĞLU

ABDÜLKADİR GEYLANİ SOHBETLERİ (s.19, 20)
GÜLŞAH KÖPRÜ

İSLAMDA EVLİLİK (s.21) EMİNE ŞEN

ÇOK KÜÇÜK VE ÇOK UZAK(s.27) ZÜLEYHA YUSUF

GAZZELİ GÜLSÜM (s.28) AHMET MERCAN

ONLAR YILDIZLAR GİBİDİR! (s.29, 30) ALBİNA TURAN

AİLE VE ÇOCUK EĞİTİMİ (s.31, 32) KADRIYE TAŞ

SOFRA EDEBİ (s.33, 34) ÖZLEM MOLLAOĞLU

SAĞLIK EKSTRA (s.37) ASLI GÜNDÜZ

EV DOKTORU (Ss.38)

BUNLARI BİLİYORMUYDUNUZ? (s. 39)

BİTKİLERDEKİ ŞİFA (s.40,)

PATATESİN YOLCULUĞU (s.41)

PRATİK BİLGİLER (s.42)

ESMA'ÜL HÜSNA (s.43, 44) GÜLŞAH KÖPRÜ

*Yaratan Rabbinin adıyla oku! O insanı bir alâktan yarattı. Oku!
Rabbin sonsuz kerem sahibidir. O Rab ki kalemle yazmayı öğretti.
İnsana bilmediği şeyleri öğretti. (Âlak Suresi 1-5)*

Selamün aleyküm değerli İrşad okuyucuları;

Bir damla idik, .. Bilmeyi istedik talep ettik, kapılarını çalmaya başladık dostların. Her çaldığımız kapı bir kandil oldu yolumuza ve biz talebesi olduk bu yolun. Uçsuz bucaksızdı bu yol, bunun farkındalığıyla yürümeye başladık. Başta bir damla idik, kâinatı okudukça ummana kavuşmayı arzuladık, Yolumuza Kuran'ı, sünneti kılavuz kıldık ve okudukça gördük ki öğrenilenler paylaşılmalı. 'Her kim ilim tahsili için yola çıkarsa Allah o kimseye cennet yolunu kolay eder.' buyuran Efendimiz'in (s.a.v) bu hadisini kendimize ölçü edinerek naçizane öğrendiklerimizi sizlerle paylaşmak niyetindeyiz. İrşadın gafletten uyandırıp, hidayet yolunu gösterme olduğunu öğreten Üstadımızın himmetiyle dergimize İRŞAD adı verildi. Amacımız sizlere her ay Allah'ın ilmini ve İslam ahlakının yayılmasını gaye edinen yazılardan bir dergi sunabilmek, Dergimizde Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) örnek ahlakından kesitler, Kuran'ı Kerim'deki 'Sizden hiçbir ücret istemeyen kimselere uyun, onlar hidayete erdirilmiş kimselerdir.' (Yasin s.21) ayetinin müjdesiyle sahabelerin, pir efendilerimizin örnek alınası halleri, yaşamı pratikleştirecek ipuçları ve daha nicelerini bulabilirsiniz. Bizleri irşada vesile kılan Cenab-ı Hak'a hamd-ü senalar olsun. Rabbin Üstadımızın irşadını kolay kılsın...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sonsuz hamd u sena yerlerin ve göklerin ve bunların arasındaki yaratılanların Rabbi olan Allah'a, bütün salât u selam Zat-ı Yüce Allah'ın SEVGİLİSİ HZ.MUHAMMED MUSTAFA (sav) ve alînin üzerine olsun.

Dergimizin bu bölümünde şanı yüce Resul'ün ahlakından hadislerle ve ayetlerle açıklamalı bilgiler sunmaya çalışacağım. Allah bu güzel ahlakı idrak edip, amel edenlerden eylesin.

Hz. Muhammed Mustafa'ya uymanın zorunluluğu ve gerekliliği birçok ayet-i kerimede, vahiy yoluyla birçok hadiste geçmektedir.

"Kim peygambere itaat ederse muhakkak Allah'a itaat etmiş olur." (Nisa,80)

"(Habibim) de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin

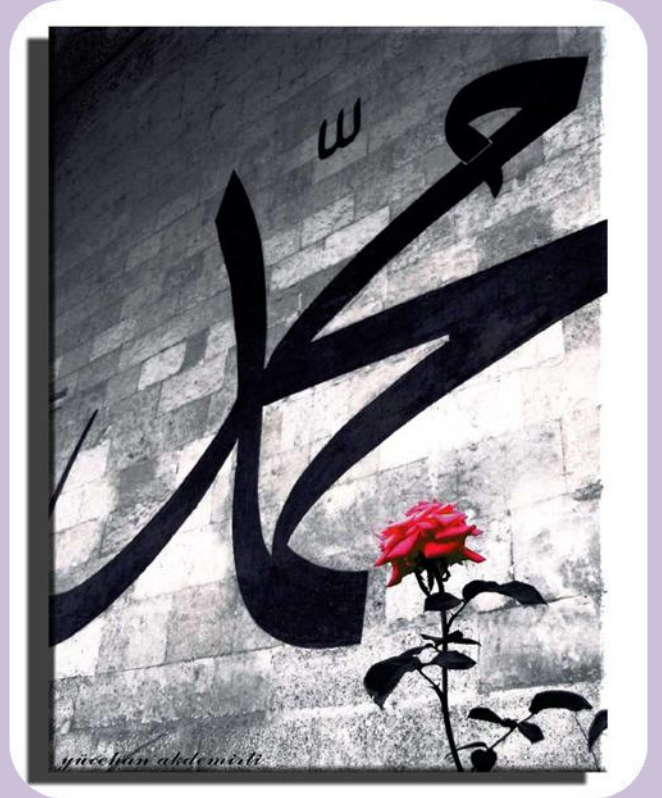
ve suçlarınızı örtsün." (Al-i İmran,31)

Ayet meallerinde de açık bir şekilde beyan buyrulduğu gibi Habibullah'a uymak kurtuluş anahtarıdır. O'nunla gelen ilme tabi olup, amel etmek güzel ahlak sahibi olmamızı sağlar ki Allah'ın güzel ahlak sahibi kulları için müjdeleri pek çoktur. Resulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın benimle gönderdiği hidayet ve ilim, yere yağan bol yağmura benzer. O toprağın bir bölümü çok iyidir. Suyu çeker ve bol ot bitirir. O toprağın bir bölümü de çoraktır, suyu dışında tutar. Allah onunla halkı faydalandırır. İnsanlar ondan içer, hayvanlarını sular ve ziraat yaparlar. Yağmurun yağdığı o toprağın diğer bir bölümü ise düz ve kaypaktır. Ne su tutar ne de yeşillik olur. İşte bu misal, Allah'ın dinini anlayıp da Allah'ın benimle gönderdiği şeyler kendisine fayda veren, onu bilip başkalarına öğreten kimsenin benzeri ile ona doğru başını bile çevirmeyip, kendisiyle gönderildiğim Allah'ın hidayetini kabul etmeyen benzeridir." (Buhari, Müslim)

Sünnete uymanın gerekliliğinden kısaca bahsettikten sonra, dergimizin bu bölümümüzdeki ilk konusuna geçebiliriz.

Dergimizin ilk sayısı olması sebebiyle "SELAM" konusu ile başlamak istiyorum.

ESSELAMU ALEYKÜM VE RAHMETULLAHU VE BEREKATUHU

Müslümanlar arasında selam vermek bir sünnettir, bir dostluk ve hayırseverlik alametidir. Selam almak da farzdır. İslam dini sevgi dinidir. Cenab-ı Hak insanlar arasında sevginin oluşmasında birçok vesile yaratmıştır, bunlardan biri de selamdır. Bir hadisi şerifte şöyle buyrulmuştur:

“Siz iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Size bir şey göstereyim ki, onu yaptığınız zaman birbirinizi sevmiş olursunuz: ARANIZDA SELAMI YAYINIZ.”

*****

Selam, Allah'ın mübarek isimlerinden birisidir. Allah, mü'min kulunu selamete çıkarır, zayi etmez. Cennette en güzel selamla kullarını selamlar. Bunların hepsi de SELAM ismi şerifinin tecellileridir. Bu ismin mana derinliği çoktur.

Allah, Selam ismi şerifiyle yarattıklarında tecelli ettiğinde tüm sıkıntılardan, belalardan, musibetlerden uzak eyler. Düşman saldırılarından koruyarak, hayatın devamı için lazım olan cihazları vererek, kullarını görünen, görünmeyen tehlikelerden koruyarak selamete çıkararak O'dur.

Allah-u Teâlâ yeryüzüne indirdiği selamı ilk evvela Hz. Âdem'i vesile kılarak öğretmiştir. Son peygamber Nur u Dilara (sav) döneminde de Müslümanlar arasında öğretilen selamlamayla sıkı dostluk bağları kurulmuştur. Müslümanlar birbirlerini Cebrail'in Hz. Muhammed'i selamladığı gibi selamlıyorlardı.

-Esselamü aleyküm!

-Ve aleyküm selam!

İslam dini incelik dinidir. Her bir yaratılmış, geçen her bir an ince sırlarla bezenmiştir. Tıpkı selamda olduğu gibi. "KÜM" eki çoğul zamir ekidir. Bir ahbabımızla selamlaşırken tek başına bile olsa "Allah'ın selamı üzerinize olsun." diyoruz. Elbet bunda da bir hikmet gizlidir ki o da şudur: Selam verdiğimiz zaman kişinin iki yanında duran melekleri de selama dahil ediyoruz. Ne kadar güzel bir incelik!

*****

Cenab-ı Hak:

“Bir selam ile selamlandığınız vakit, siz ondan daha güzeliyle selamlayın yahut aynı ile karşılık verin.” (Nisa,86) buyurmuştur. Selamı veren, sevgi ve iyi niyetini ifadede öncülük ettiğinden, selamı alan da bir-iki kelime fazlasıyla cevap vererek bu güzel davranışa karşılık vermelidir. Bahsedeceğimiz hadise adeta bu ayet-i kerimenin tefsiri niteliğindedir:

“Resulullah'a (sav) birisi gelerek 'Esselamü aleyküm.' dedi. Resulullah onun selamını aldı sonra adam oturdu. Resulullah 'On sevap (aldı)' dedi. Bir başkası geldi 'Esselamü aleyküm ve rahmetullah.' diye selam verdi, oturdu. Resulullah bu defa 'Yirmi sevap.' buyurdu. Sonra diğer bir adam gelerek 'Esselamü aleyküm ve rahmetullahu ve berekatühü.' diyerek, selam verdi. Resulullah selamı aldı ve aynı şekilde mukabelede bulundu. O kimse oturdu. Resulullah 'Otuz sevap.' buyurdu.” (Tirmizi, Ebu Davud)

*****

Resulullah, ailesine, ashabına, hanımlara, çocuklara, yaşlılara selam vermiştir. Hiç kimse üzerinde herhangi bir ayrımda bulunmamıştır. O'nun selamı en güzel, en doğru selamdır. O bize neyi nasıl emrettiyse öyle yapmak zorundayız ve bizleri nelerden nehyettiyse de onlardan uzak durmalıyız. (Haşr,7) Bu sebeple son olarak Nurlu Işık istikametinde “selam vermenin adabı ve selam verilmemesi gereken durumları” sizlerle paylaşacağım.

SELAMIN EDEPLERİ

- Bir topluluğun yanına girilirken konuşulmadan önce “**Esselamü aleyküm.**” diye selam verilir.
- İçinde insan olmayan bir yere girildiği zaman “**Esselamü aleyna ve ala ibadillahissalihin.**” denilir.
- Bir topluluktan ayrılırken de selam vermek iyidir.
- Bir kimsenin selamını getirip tebliğ edene “**Aleyke ve aleyhisselam.**”denilir.
- Bir topluma verilen selama “**Ve aleykümüselam.**”diye içlerinden birisi karşılık verirse, diğerlerinin selam alma görevi düşmüş olur. Fakat o topluluk içinden hiç kimse karşılık vermezse, hepsi de günahkar olur.
- Selam verilirken aşağı doğru bükülmek mekruhtur. Öyle ki, bazı âlimlere göre, selam verilirken rükû haline yakın eğilmek, secde etmek gibidir. Yaratıklara saygı için yapılacak bir secde ise imana aykırıdır. (Büyük İslam İlmihali, Ömer Nasuhi Bilmen)

KİMLERE SELAM VERİLMEZ?

- Alenî günaha devam eden fâsıka selam vermek mekruhtur.
- Selamı cevaplandırmaktan aciz olana da selam verilmez. Mesela; yemek yiyen, namaz kılan, Kur’an okuyan ve zikir ile meşgul olan gibi.
- Hutbe okuyan ve dinleyenlere,
- Ezan ve kamet okuyana,
- Ders veren müderrise,
- Mahkemede dava ile meşgul iken hâkime,
- Mescidde namaz için veya tesbih vs. için duranlara
- Telbiye okuyan ihramlı kişiye selam verilmez.

Umarım bu bilgiler ışığında bundan sonra selamlaşmaya daha çok önem veririz. Zatı Zül Celal’in SELAM nazarına layık olabilmek temennisiyle...

Doğruyu ancak Allah bilir.

Hazırlayan: Tune Sagu

Şah-ı Mevlana Celaleddin-i Rum-i

Hayatında değeri keşfedilen vefatının, kendi deyimiyle düğün gecesinin (Şeb-i Arus) ardından günümüzde dahi halen yaşamı, sözleri, şiirleri, hayata bakışı ve daha bilinmeyen anlaşılmayan her bir yönüyle insanlığa lütfedilmiş büyük bir kapıdır.

Dergimizin bu bölümünde Mevlana'yı anlatmaya çalışmayacağız hayatından bahsetmeyeceğiz kendi yorumumuzu da katmayacağız. Çünkü inanıyoruz ki; ortaya herhangi bir şey koysak ve bunu on kişi incelese on farklı yorum alabiliriz. Bu sebeble geçmişten günümüze taşınabilmiş bu öğüt, tecrübe ve hikmet dolu olan mücevherleri yorumda bulunmadan sizlerin kendi bakışına, algılamasına bırakıyoruz.

Gülşah KÖPRÜ

Müşkülünü çözen, seni hakikata ulaştıran bilgiyi,

Ölüm gelip çatmadan önce iste, öğrenmeye çalış.

Aklını başına al da, şu dünyayı yani var gibi görünen yoğu bırak,

Yok gibi sandığın varı iste...

Dil tencerenin kapağına benzer.

Kıyrdadı da kokusu duyuldu mu ne pişiyor anlarsın...

Deniz suyu kendisine bütünüyle teslim olan ölüyü başı üstünde taşır.

Diri olan ve en ufak tereddüdü bulunan ise denizin elinden nasıl sağ kurtulur.

Aynı şekilde 'ÖLMEĐEN EVVEL ÖLÜNÜZ' sırrı ile esrar denizi seni başı

üstünde gezdirir.

ŞAH-I MEVLANA CELALEDDİN-İ RUM-İ

YILAN HIRSIZI

Ey kararsız kişi! Mal, öp gibidir; boğazındaysa ab-ı hayatı içirmez. Malını düzenbaz bir düşman alacak olsa, bir yol keseni, başka bir yol kesen dolandırmış demektir.

***

Bir hırsız, bir yılan oynaticısının yılanını çaldı. Aptallığından, onu ganimet saymaktaydı. Yılanıcı, yılanın zehirlenmesinden kurtuldu. Yılan da hırsızını inlele inlele öldürdü.

Yılanıcı, o ölü adamı görüp tanıdı. Dedi ki:

‘Benim yılanım onu öldürmüş, canından etmiş. Hırsızını bulayım da yılanımı ondan alayım diye dua edip duruyordum; gönlüm, yılanımı bulmayı istiyordu. Allah’a şükürler olsun ki, o dua kabul edilmedi. Ben, yılanımın alınmasını, duamın kabul edilmeyişini ziyan sandım, meğzer bana faydaymış.’

Nice dualar vardır ki ziyanın, helak olmanın ta kendisidir. Pak ve mukaddes olan Allah, kereminden, merhametinden dolayı onları kabul etmez.

(Cilt: II, beyit no:133- 140)

MECNUN'UN GÖZÜYLE LEYLA

Halife Leyla'ya dedi ki:

"Mecnun'un aşkı sebebiyle perişan olduğu ve kendini kaybettiği sen misin? Oysa sen başka güzellerden daha güzel de değilmişsin."

Leyla, "Sus, çünkü sen Mecnun değilsin, onun gözüyle göremezsin" diye cevap verdi.

(Cilt I, beyit no:407- 408)

***

Ey şimdi ten kafesinden ayrılmış olanlar! Tekrar bir yüz gösterin görününde söyleyin. Neredesiniz?

Ten gemimiz şu denizde kırık bir halde kaldı. Ey balıklar gibi ölüm denizine bir an için olsun, bu sudan çıkın kendinizi gösterin! Yoksa hayat mücadelesi vererek günlerin havanında inciler gibi dövülüp toz mu oldunuz?

Fakat o toz hakikati arayanların gözlerinin sürmesidir. İyi görebilmek için sürmeyi gözlerinize sürün, sürün!

Ey ruh aleminden bu dünyaya doğup gelenler! Ölüm gelince ürkmeyin, korkmayın! Bu ölüm değil, ikinci bir doğumdur, doğun, doğun....

Divan-ı Kebir

Düzenleyen: Gülşah KÖPRÜ

Hız. Âdem ilk insan olması münasebetiyle O'nunla alakalı kıssalar ve ayetlerin büyük bir bölümü yaratılışı anlatmaktadır. Âdem (yerden çıkmış varlık) edim (yeryüzü, toprak) anlamında İbrance bir kelimedendir. Âdem'in çamurdan, yani toprağın su ile karışımından yaratıldığı, daha açık bir ifade ile kuru çamurdan şekillenmiş bir balçıktan yaratılıp ilâhi ruhtan üflendikten sonra canlandığı Kur'an'ı Kerim'de şöyle beyan ediliyor:

"Ki o yarattığı her şeyi güzel yapan, insanı (Âdem'i) yaratmaya çamurdan başlayandır." (Secde 7)

"Sonra onu (Âdem'i) düzeltip tamamladı, içine ruhandan üfürdü, sizin için kulaklar, gözler, gönüller yarattı" (Secde 9)

"Sizi (aşlınızı) ondan (topraktan) yarattık" (Taha 55)

Yaradılış ile ilgili bir Hadîs-i Şerîflerinde Hız. Peygamber (s.a.s.) şöyle buyuruyor:

"Allah-u Teâlâ Âdem'i (a.s.) yeryüzünün her tarafından avuçladığı bir avuç topraktan yarattı. Bunun için Âdemoğulları kendilerinde bulunan toprak miktarına göre, kimi kırmızı, kimi beyaz kimi siyah, kimi bunların arasında bir renkte; (tabiat bakımından da) kimi yumuşak, kimi sert, bazıları kötü, bazıları da iyi olarak geldiler." (Tirmizî, Tefsir, 3). Bu hadisi Tirmizî sahih bir senetle rivayet etmiştir.

Hız. Âdem yeryüzüne indirildikten sonra, Cenâb-ı Allah insan nesillerinin hepsini onunla eşi Havva'dan türetmiştir. Allah-u Teâlâ bu hakikati Nisâ sûresinin birinci ayetinde şu şekilde dile getiriyor:

Meleklerin Allah'a Olan İtaatleri

Dediler ki: "Sen yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, her şeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın." (Allah "Ey Âdem, bunları onlara isimleriyle haber ver" dedi. O, bunları onlara isimleriyle haber verince de dedi ki: "Size demedim mi, göklerin ve yerin gaybını gerçekten Ben bilirim, gizli tuttuklarınızı ve açığa vurduklarınızı da Ben bilirim." (Bakara Suresi, 32- 33)

"Ona bir biçim verdiğimde ve ona ruhumdan üfürdüğümde hemen ona secde ederek (yere) kapanın." Böylece meleklerin tümü, topluca secde etti. Ancak iblis, secde edenlerle birlikte olmaktan kaçınıp-dayattı. (Hicr Suresi, 29- 31)

"Ey insanlar! Sizi tek bir candan (Âdem'den) yaratan, ondan da yine onun zevcesini (Havva'yı) yaratan ve ikisinden pek çok erkekler ve kadınlar türetilen yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının..." (en-Nisâ, 4/2)

Bakara Sûresi yaradılışımızı kavramamızda çok önemli bir kaynaktır. 30. ayet ve devamından faydalanmaya çalışalım inşallah:

30 - Bir zamanlar Rabb'in meleklerle: "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" demişti. (Melekler): "A!.. Orada bozgunculuk yapacak ve kan dökecek birisini mi yaratacaksın? Oysa biz seni överek tespih ediyor ve seni takdis ediyoruz" dediler. (Rabb'in): "Ben sizin bilmediklerinizi bilirim." dedi.

Âdem'in en büyük mucizesi de Cenab-ı Hakk'ın ona bütün lügat ve dilleri öğretip, bütün eşyanın ilmini bildirmesidir. Peygamberlerin hepsine verilen mucizelerde olduğu gibi, Hız Âdem'in bu mucizesi de Kur'an-ı Kerimde

anlatılmaktadır. Buna her şeyin ismini, mahiyetini, dillerin ve lügatlerin öğretilmesi manasında "taallüm-ü esma, tâlim-i esmâ" denmektedir. Bakara Sûresinin "ve alleme Âdeme'l-esmâe" ile başlayan 31- 33 âyet-i kerimelerinde bu husus genişçe anlatılır:

İBLİS'İN (ŞEYTANIN) İSYANI

Hani, meleklerle: "Âdem'e secde edin" demiştik. İblis'in dışında (hepsi) secde etmişlerdi. Demişti ki: "Bir çamur olarak yarattığın kimseye ben secde eder miyim?" demişti ki: "şu bana karşı yücelttiğine bir bak; andolsun, eğer bana kıyamet gününe kadar süre tanırırsan, onun soyunu -pek az dışında- kuşkusuz kendime bağlı kıla-çağım. (İsra Suresi, 61- 62)

Dedi ki: "Ey iblis, sana ne oluyor, secde edenlerle birlikte olmadın?" Dedi ki: "Ben, kuru bir çamurdan, şekillenmiştir balçıktan yarattığın beşere secde etmek için var değilim." Dedi ki: "Öyleyse ondan (cennetten) çık, çünkü sen kovulmuş-bulunmaktasın." "Ve şüphesiz, din gününe kadar lanet senin üzerinedir." (Hicr Suresi, 32- 35)

(Allah) Dedi: "Sana emrettiğimde, seni secde etmekten alıkoyan neydi?" (İblis) Dedi ki: "Ben ondan hayırlıyım; beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın." (Allah) "Öyleyse oradan in, orada büyüklenmen senin (hakkın) olmaz. Hemen çık. Gerçekten sen, küçük düşenlerdensin." (Araf Suresi, 12- 13)

ŞEYTANIN KOVULMASI

Demişti ki: "Git, onlardan kim sana uyarsa, şüphesiz sizin cezanız cehennemdir; eksiksiz bir ceza." "Onlardan güç yetirdiklerini sesinle sarsıntıya uğrat, atlıların ve yayalarınla onların üstüne yaygarayı kopar, mallarda ve çocuklarda onlara ortak ol ve onlara çeşitli vaatlerde bulun." Şeytan, onlara aldatmadan başka bir şey vaat etmez. (İsra Suresi, 63- 64)

Demek ki insanlığın bu gün ulaştığı baş döndürücü gelişmelerin sırrı talim-i esmâ mucizesinde saklı. Ve bu mucizeye de insanlığın babası olan Âdem (a.s.) mahzar olmuş. Madem insanlığın bu günkü fen ve teknik noktasındaki gelişmeleri talim-i esmâ mucizesi içinde saklanmış, öyle ise bütün fen ve teknik gelişmelerin başlangıcının bu mucizeye mahzar olan Hz. Âdem (a.s.) ile başladığı rahatlıkla söylenebilir.

Hz. Âdem'i bir sayfayla anlatmak şüphesiz mümkün değil. Biz burada iki noktaya değinmiş olduk. Sürç-ü lisan ettiysek aşk ola.

" Cenab-ı Hak Hz Âdem'e bütün varlıkların isimlerini öğretince daha sonra meleklerle hitaben 'Haydi davanızda doğru iseniz

bana şunları isimleriyle haber verin.' buyurdu. Melekler acizlik ve bilgisizliklerini arz edince Hz.

Âdem'e, 'Ey Âdem, bunlara onları

isimleriyle haber ver.' emri üzere, Hz. Âdem Allah'ın kendisine

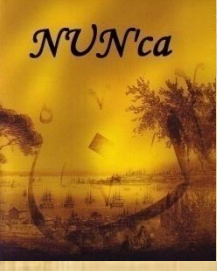
öğrettiği bütün isimleri meleklerle teker teker saydı."

İfadeden anlaşıldığı üzere insandaki kabiliyet zenginliğine işaret olması noktasından elde etmiş olduğu bütün ilmî gelişmeler, fen ve teknik noktasındaki ilerlemeler ve keşfettiği ve keşfedeceği bütün teknolojiler tâlim-i esmâ ile tarif ve teşhis edilmiş.

PEYGAMBERLERİN MESLEKLERİ VE NİTELİKLERİ

İşte Hz. Âdem'den son peygamber Hz. Muhammed'e kadar peygamberlerin meslekleri ve nitelikleri:

- ❖ **Hz. Âdem; sofi, ikinci idi.**
- ❖ Hz. Şit; hallaç idi.
- ❖ **Hz. İdris; yazıcı, terzi idi.**
- ❖ Hz. Nuh; neccar (marangoz) idi.
- ❖ **Hz. Hud; tüccar idi.**
- ❖ Hz. Salih; deveci idi.
- ❖ **Hz. İbrahim; Haleb'te sütçü idi.**
Sonra Cenab-ı Hakk'ın emriyle Kâbe-i Mükerrerme'yi yapmaya memur oldu.
- ❖ **Hz. İsmail; avcı idi.**
- ❖ Hz. İshak; çoban idi.
- ❖ **Hz. Yakub; Salih kimse idi.**
- ❖ Hz. Yusuf; sabah akşamı bilmek için zindanda saat yapardı. Sonra Melik oldu.
- ❖ **Hz. Eyyüb, sabırlı idi.**
- ❖ Hz. Şuayb; abid (ibadet eden) idi.
- ❖ **Hz. Musa; çoban idi.**
- ❖ Hz. Harun; vezir idi.
- ❖ **Hz. Zülkif; ekmekçi idi.**
- ❖ Hz. Lut; cihan müverrihi idi.
- ❖ **Hz. Uzeyr; bağcı idi.**
- ❖ Hz. İşmuil; tercüman idi.
- ❖ **Hz. İlyas; dokumacı idi.**
- ❖ Hz. Davud; cenk aleti için cebe yapardı.
- ❖ **Hz. Süleyman; hurma yaprağından zembil yapardı. Halife ve Emir idi.**
- ❖ Hz. Zekeriya; zahit idi.
- ❖ **Hz. Ermiya; cerrah idi.**
- ❖ Hz. Danyal; remilci idi.
- ❖ **Hz. Lokman; doktor idi.**
- ❖ Hz. Yunus; balık avcısı idi.
- ❖ **Hz. İsa; marangozdu.**

HATİCE ÖZDEMİR

İBADET; AHİRET HAZIRLIĞI

İnsanın hayatı yaratıcısını arama, hakikate ulaşma yolunda geçer. Bu insan fitratının gereğidir, bir ateist dahi azamet-i ilahiye ile irtibat halindedir. Hakikatten mahrum kalanların fitratlarında bulunan inanç ve ibadet temayülünü teskin etme yolunda aciz bir mahlûka tapacak kadar akıl ve mantık dışı maceralara sürüklendikleri geçmişte yaşanmış ve günümüzde yaşanan gerçeklerdir. Bugün milyonlarca insan öküz ve benzeri mahlûkata kutsiyet ifade ettiği veya muharref dinlerde olduğu gibi müteal (aşkın idrak ötesi) Allah (c.c.) akîdesi yerine, Yüce Allah'ı bir hayâl ve şekil içine sığdırmaya çalışmak gibi antropomerfik inançların felsefelerin çıkmazına sürükleniyor.

Rabbimiz buyuruyor:

“Ben cinleri ve insanları bana kulluk etsinler diye yarattım.”

(Zariyat, 56)

İnsan, bu ayet-i kerimedeki hakîkatin tecellisi olduğu için daima kul olabilme ve kulluğu yaşayabilme ihtiyacı içindedir. O'nun rahmeti gene imdada yetişir, kulların bazı mükellefiyetler bildirerek onları dünyada ve ahirette huzura, mutluluğa davet eder. Bu mükellefiyetlere verilen genel isim 'ibadet'tir. İbadet; kullukta bulunmak demektir. O'nun (c.c.) rızası için yapılan ve yapılmasında sevap bulunan her iş ibadettir.

Yine Cenab-ı Hakk:

“De ki: Kulluk ve yalvarmanız olmasa Rabbim size niye değer versin.” (Furkan,77) buyuruyor.

Allah Teâlâ kuluyla dost olmak için bin bir rahmet kapısını daima açık tutar. Allah'a yalvarmamız o kadar değerlidir ki O'nun Habibi (sav) 'Allah korkusundan ağlayan göz cehennemde yanmaz.' diye müjdeliyor. Birçok ayet-i kerimede insanın ebedi hüsrandan kurtuluşu için imandan sonra amel-i salih (ibadet) sahibi olmanın zarureti defalarca beyan edilir. Kulluğun müddeti ayet-i kerimede şöyle açıklanmıştır:

“Sana yakîn/ölüm gelinceye kadar Rabbine kulluk/ibadet et.” (Hicr,99)

Ölüm, bütün insanlığın ortak endişesi, derdi. İnsanın maddi-manevi kemali, kabir altındaki muammayı çözmeye mümkün. İbadetler, insana huzur verip, hayatını düzenlediği gibi ölüm sonrası endişeleri azaltır, müjdeye çevirir. İman edip, amel-i salih işleyen (ibadet eden) kullara ayet-i kerimelerde Cenab-ı Hakk altından ırmaklar akan köşkler, bahçeler, huriler, mücevherler vadediyor. Peygamber Efendimiz cennette sadece oruç tutan kulların göreceği bir kapıdan, namazın sırat arkadaşlığından, hamil-i Kur'an olan kulların misk tepcikleri üzerinde oturacağından bahsederek müjdeler veriyor.

Ancak bilinir ki mükâfatlar bir bedelin karşılığındaki kazanımlardır. Lütuflar ise insanoğluna hiçbir bedel ödemededen yağdırılmıştır. Cenab-ı Hakk'ın sayısız kudret tecellilerinin yaşandığı bu kâinata insan, en mükemmel surette ve en mükerrerem derecede yaratılmış, kâinattaki her şey onun emrine verilmiş ve üstün bir mevkiye oturtulmuştur. Bir sürü bela ve musibeti Allah Teâlâ, insanın hiçbir çabası olmadan lütfuyla kovmuş, Peygamberler ve kitaplar gönderip varlığından haberdar etmiş, insana kul olduğunu, dünya hayatının geçiciliğini emir ve nehyelerini öğretmiş, isyan ederse cezalandırmaya kadir, itaat ettiğimizde mükâfatlandırmaya muktedir olduğunu bize bildirmiştir. Tüm insanlığın en büyük derdi olan ölümü hak eden kulları için cennet nimetleri, huzur tasvirleriyle över de över.

Lütuflarla başlayan bu dünya hayatında Allah'ın emirleri doğrultusunda süren bir ömrün neticesi (ölüm anı) lütuf, asıl olan ahiret hayatı da lütuflara gark olur. Ancak öncesinde Allah'ı arzulamak, samimi bir şekilde gayret etmek gerekir ki Cenab-ı Hakk yardım etsin, güzellikler ziyadeleşsin.

Resulullah bir gün arkadaşlarına şöyle demiştir:

“Nur bir kalbe girdiğinde insanın göğsü açılır ve genişler.”

Soruldu:

“Ya Resulullah! Bunu tanıyabileceğimiz bir alâmet var mı?”

Cevapladı:

“Evet, aldanma yurdu olan dünyadan uzaklaşmak; sonsuzluk yurduna yönelmek ve ölüm gelmeden önce ölüm için hazırlık yapmak.”

Sadaka Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem...

SEN!!

AZZE VE CELLE

Gökteki en sönük yıldızda, yerdeki en kuru yaprakta, havadaki en farklı kokuda, kâinattaki en kokulası varlıkta, insanların en kızgınının simasında...

Hep parlayan yıldızda, baharın en tatlı yeşilinde, ortamlarım misk-i amber kokusunda, bakmaya kıyılmayan yaratılarda, en güzel tebessümde... Doğan güneşte, kayan yıldızda, o minicik su birikintilerini cennete döndüren nilüferlerde, dağların en uç noktalarında açan kardelenlerde, gecenin en zifiri anında karşıma çıkan ayda, esen meltemde, dalgaların sâdâsında... Beni günlerce varlığıyla besleyip, bir ömür karşılıksız seven annemde, en yakın dostumun göz bebeklerinde, ilmimi yudum yudum akıtan hocamda, sohbetine doyamadığım üstadımda, aynadaki aksimde ve daha sayamadığım nicelerinde...

Yalnız Sen... Varlığını öyle hissediyorum ki tüm zerrelerimle, tüm varlığımla... Gözümün gördüğü, aklımın alabildiği her şeyde Sen... Hayalini dahi kuramadığım nice varlıkta Sen... En yakınım, her anım, tüm benliğim... Şah damarımdan yakınım Sen... İçimin kıpırtısı, kalbimin tatlı heyecanı, varlığımın sebebi, mutluluğumun sırrı, canım, cananım, sevdiğim Sen...

Hayatı sevmemin vesilesi hep yarattıkların... Sevemiyorum dediklerim de hep Senden gelenler... Sevemiyorum derken nasıl da unutuyorum onlardaki o "MUHAMMED-İ" mührü. Oysa öğrenmişim şu mısrayı büyük hayranlıkla; "Hak yarattı âlemleri nuruna Muhammed'in." O'nun nurunun damlaları her varlıkta. Kiminde zerre zerre de olsa, var hepsinde, biri dahi unutulmamış... Kimsenin bakamadığı köpekte parlayan dişleri görebilen Efendimiz (sav) iken nasıl göremeyiz, varlıklardaki güzellikleri... Ebu Cehil'i sevmiyordu Efendimiz, diyebilir miyiz? Sevme imanı için dua eder miydi gecelerce?!. Efendimizin (sav), Ebu Cehil'de sevmediği Allah'ı inkârıydı yalnızca...

Biz neden görmemekte ısrar ediyoruz O (sav) nurun damlalarını, nasıl bu kadar kör oldu gözlerimiz, sahi dünya hep gördüklerimizle mi devam edecek? Yarın sabah güneşin ışıkları sızmasa pencereden, ya da dursa bir an kalbin!.. Hepsine öyle alışmışız ki! Fark edemiyoruz şükretmemiz gerekenleri, anlayamıyoruz bir türlü. Görememek ne kötü... Yalnızlık diye yanıp tutuşan gönüller hissetmiyor her an alıp verdiği nefesteki "Hû" lafzını, bilemiyor kulun "Allah!" deyişinin Rabb'inin "Buyur kulum!" deyişi olduğunu. Aslında O her an seninle. Fark edebilsek... (Ne mutlu fark eden gönüllere!..)

Hani dilimizi alıştırmışız ya 'hay aksi!' demeye. Gerçekten de âlemdaki her şey "HAYY AKSİ!" Akisleri anlayabilmek, hissetmek güzel şey, vessalam...

SUKÛTUN BENDESİ

NURAN AYBÜKE OKLU

Peygamber Efendimizin, "Bir Peygamber olmak müstesna, güneş, Ebu Bekir'den daha faziletli bir kimse üzerine ne doğmuş ne de batmıştır." buyurduğu büyük insan...

Resulullah (sav), ashabına, orduya yardım ediniz dediğinde (ki, hicretin 9. yılında Medine'de büyük bir kıtlık olmuştu) bütün servetini alıp, getiren ve Peygamberin, "Çocuklarına ne bıraktın?" sorusuna "Allah'ı ve Resulü'nü bıraktım Ya Resulullah!" cevabını veren, cömertlik, sadakat ve teslimiyet abidesi yüce şahsiyet...

Hız Muhammed (s.a.v.)'in İslam'ı tebliğe başlamasından sonra ilk iman eden hür erkeklerin; raşit halifelerin, aşere-i mübeşşerenin ilki... Camiu'l Kur'an, es Sıdık, el Atik lakaplarıyla bilinen büyük sahabi..Asıl adı, Abdülkabe olup Ebu Bekir olarak meşhur olmuştur. Babası, Ebu Kuhafe Osman; annesi Selma –künyesi Ümmü'l Hayr(hayrın anası)-'dır. Hz. Ebu Bekir, Fil yılından iki sene birkaç ay sonra Mekke'de dünyaya gelmiş, güzel hasletlerle tanınmış ve iffetiyle şöhret bulmuştur. İçki içmek cahiliye döneminde çok yaygın bir adet olduğu halde o hiç içmemiştir. O dönemde Mekke'nin ileri gelenlerinden olup Arapların nesep ve ahbar ilimlerinde meşhur olmuştur. Bedir savaşına kadar müşrik olan kalan oğlu Abdurrahman dışında bütün ailesi Müslüman olmuştur. Babası Ebu Kuhafe, Ebu Bekir'in halifeliğini ve ölümünü görmüştür. Hz. Ebu Bekir'in Resulullah(s.a.v.)'den bir veya üç yaş küçük, evinde put bulundurmayan "Hanif" bir tacir olan Ebu Bekir, ölümüne kadar Hz. Peygamberden hiç ayrılmamıştır. Bütün servetini, kazancını İslam için harcamış, kendisi sade bir şekilde yaşamıştır. Kumaş ve elbise ticaretiyle meşgul olurdu; sermayesi kırk bin dirhemdi ki, bunun büyük bir kısmını İslam için harcamıştır.

Hız. Ebu Bekir hayatı boyunca Resulullah'ın yanından ayrılmamıştır. Çocukluğundan itibaren aralarında büyük bir dostluk kurulmuştur. Resulullah birçok hususlarda onun görüşünü tercih ederdi. Umumi ve hususi olan önemli olan işlerde ashabıyla müşavere eden Peygamber (s.a.v.) bazı hususlarda özellikle Ebu Bekir'e danıştırdı.(İbn Haldun, Mukaddime,206). Araplar ona "Peygamber'in veziri" derlerdi.

Kur'an-ı Kerim'de hicret sırasında Resulullah'la beraber olmasından dolayı"....mağarada bulunan iki kişiden biri..." (et-Tevbe, 9/40) şeklinde ondan bahsedilmektedir. İslam'dan sonra Resulullah (s.a.v.)'in ona Abdullah adını verdiği kaydedilir. Azaptan azad edilmiş manasına "atik";dürüst, sadık, emin ve iffetli olduğundan dolayı da "sıdık" lakabıyla anılmıştır.Deve yavrusunun babası manasına gelen Ebu Bekir adıyla meşhur olmuştur. Teymoğulları kabilesinden olan Ebu Bekir'in nesebi Mürre b.Ka'b'da Resulullah'la birleşir.

İSLAM'I BENİMSEMESİ

Hız. Ebu Bekir, Hira dağından dönen Hız. Muhammed ile karşılaştığında, Resulullah (s.a.v.) ona,"Allah'ın elçisi" olduğunu söyleyip "Yaratan rabbinin adıyla oku." (el-Alak,96/1) diye başlayan ayetleri bildirdiği zaman hemen ona: "Allah'ın birliğine ve senin O'nun resulü olduğuna iman ettim" demiştir. Hız. Hatice'den sonra Resulullah'a ilk iman eden O'dur. Hız. Peygamber (s.a.v.) İslam'ı tebliğinin ilk zamanlarında kiminle konuştuysa en azından bir tereddüt görmüş, ancak Ebu Bekir şeksiz ve tereddüt-süz bir şekilde kabul etmiştir. Hatta Hız. Peygamber(s.a.v.) "**BÜTÜN İNSANLARIN İMANI BİR KEFEYE, EBU BEKİR'İN Kİ BİR KEFEYE KONSA, ONUN İMANI AĞIR BASARDI.**" diye latif bir benzetme yapmıştır.

Mü'min Ebu Bekir, hayatının sonuna kadar tüm varlığını İslam'a adanmış, bütün hayırlı işlerde en başta gelmiştir.

Ebu Bekir Mekke döneminde güçlü kabilelerle mensup kişileri İslam'a kazandırmaya çalıştı. Öte yandan müşriklerin işkencelerine maruz kalan güçsüzleri, köleleri korudu; servetini eziyet eden köleleri satın alıp azad etmekte kullandı. Bilal; Habbab, Lübeyne, Ebu Fukayhe, Amir, Zinnire, Nahdiye, Ümmü Ubeyd bunlardandır. Kendisi de Mescid-i Haram'da müşriklerin saldırısına uğramıştı. Ebu Bekir, iman ettikten sonra İslam'ı tebliğe gizli gizli devam ediyordu. Annesi, karısı Ümmü Ruman ve kızı Esmâ da iman etmiş fakat oğulları Abdullah, Abdurrahman ve babası Ebu Kuhafe henüz iman etmemişlerdi. Osman b. Affan, Sa'd b. Ebi Vakkas, Abdurrahman b. Avf, Zübeyr b. Avam, Talha b. Ubeydullah gibi ilk Müslümanlara yapılan baskılar arttıktan sonra Hz. Peygamber Hz. Ebu Bekir'e Habeşistan'dan göç etmesini söylemiş ve Ebu Bekir yola çıkmış; ancak Berkü'l Gimad'da Mekke'nin ileri gelen kabilelerinden İbn Dugunne ile karşılaştığında İbn Dugunne onu himayesine aldığı ve Mekke'ye dönmesi gerektiğini belirterek, ikisi birlikte Mekke'ye dönmüşlerdir. Ancak şartlı olarak Ebu Bekir'i himayesine alan İbn Dugunne, Ebu Bekir'in açlıktan açlığa ibadet etmesi ve inancını yaymaya devam etmesi ve inancını yaymaya devam etmesi sebebiyle şartları yerine getirmediği iddia ederek ona ibadetini gizli yapmasını söylediğinde Ebu Bekir, onun himayesine ihtiyacı olmadığını, zaten kendisine söz de vermediğini ifade etmişti: "Senin himayeni sana iade ediyorum. Bana Allah'ın himayesi yeter." Böylece on üç yıl Mekke'de Resulullah'ın yanında kalan Hz. Ebu Bekir Hz. Aişe'nin rivayetine göre Resulullah hicret emrini alıp Ebu Bekir'e gelerek ona beraberce hicret edeceklerini söyleyince Ebu Bekir sevinçten ağlamaya başlamıştı. (İbn Hisam, es-Sire,11,485)

YÜCE SİDDİK'İN MÜBAREK SÖZLERİNDEN:

"Amelin sırrı, sabırdır."

"Hiç kimseye imandan sonra, sağlıktan daha üstün bir nimet verilmemiştir."

"Hesaba çekilmeden kendinizi hesaba çekiniz."

(Ebu Nuaym, Hilye,1)

"Üç huy vardır ki, kimde bulunursa, onun zararlıdır; sözünde durmamak hile yapmak zulmetmek "

"Fırsatlar da bulutlar gibi çabucak geçer gider."

"İyiliği gizlemek, kötülüğü gizlemekten daha üstündür."

KISSADAN HİSSE

NAMAZDA HANGİ SURE OKUNDU

Ali Ağa Camii için çok ilginç bir hikaye anlatılır. Bu camiyi, Sivas'ta çok meşhur olan Behram Paşanın oğlu, Mustafa Bey 1589 yılında inşa ettirmiştir. Camiler genellikle banisinin adıyla anılmasına rağmen, Ali Ağa adıyla anılmasının bir sebebi vardır tabii ki.

Mustafa Bey, caminin hemen karşısında bulunan konağında iftar yemeği verir ve uşağı Ali Ağa'ya "Camiye git, namaz kılanları eve yemeğe getir." der. Namazı da camide eda eden uşak, cemaat dağılacağı sırada kapıda durur ve çıkanlara hocanın ilk rekâta hangi sureyi okuduğunu sorar. Yüz civarında cemaati olan camide yalnız yedi kişi doğru bilir ve bunları alıp iftara götürür.

Mustafa Bey Camii cemaatini takip ettiğinden, bu yedi kişi sayı bakımından ona oldukça az gelir ve uşağına; "Hepsi bu kadar mıydı?" diye sorar. Ali Ağa;

"Efendim siz, namaz kılanları getirin dediniz, hepsi yedi kişiydi." açıklamasında bulunur ve bu yedi kişinin seçimini nasıl yaptığını anlatır. Bu cevabı çok manalı bulan Mustafa Bey de camiye Ali Ağa'nın adının verilmesini emreder.

*****

Ali Ağa'nın bize verdiği bir mesaj var yılların ötesinden;
İmama uymak gaflete dalmayı gerektirmez. Namazda, namazın gerektirdiği uyanıklık içinde olmalıyız.
İmamın okuduğu sureleri dikkatle dinlemeli, bütün güzellikleri emrimize amade kılan Yüce Rabb'imizin karşısında olduğumuzu unutmamalıyız.
O zaman namazla mutlu, imanla umutlu, duayla huzurlu, secdeyle onurlu ve tesbihatla nurlu oluruz.

(‘GİT, SECDE ET VE AĞLA’
kitabından alıntıdır.)

TASAVVUF

Tasavvufun konusu insandır, insan terbiyesidir. İnsan var olduğu müddetçe tasavvuf da var olacaktır. Tasavvuf, kelime olarak Kur'an ve sünnette geçmez. Ama içerik olarak tamamen Kur'an ve sünnet esasları üzerine kurulmuştur. Bu haliyle tasavvuf yeni bir din değildir. O sadece dinin yeni bir üslup içinde sunulmasından ve özel bir usul içinde yaşanmasından ibarettir. Bu bölümümüzde, tasavvufun ana konularını ele almaya çalışacağız. Çalışmaların sizlere ve bizlere ışık olması temennisiyle...

MÜRŞİD-İ KÂMİL VE MÜRİD İLİŞKİSİ

MÜRŞİD-İ KÂMİL

Mürşid-i kâmiller; bir mürşid-i kâmilin yanında manevi terbiyeden geçerek yetişmiş âlimlerdir. Manevi tasarruf sahibidirler. Mürşid-i kâmiller, siret-i Ahmediyye'yi (sav) baş tacı etmiş, Rasulullah Efendimiz'in siretiyle amel kimselerdir. Terbiye edilecek müridi (murad eden, isteyen), o makama danışarak tecellisi- ne göre terbiye ederler ve seyr-i sülukunu gösterirler ve insanları Yüce Allah Hazretleri'ne sırf rıza bâri için yöneltirler. Mürşid-i kâmil, insanları Allah-u Teâlâ'ya ulaştıran ve ilimde yüksek derecelere, mertebelere yükselmeye vesile olan bahtiyar kişidir. Ayın parlaması güneşten kaynaklanır, gerçek ay kalp ve ruhumuzdur. Güneş ise, Mürşid-i kâmilin kalbidir. Dünyaya çok rağbet ettiğimizden kalbimiz karardığı için Mürşid-i kâmilî göremez olduk. Onlar bu âlemde her zaman vardır.

Mevlana Celaleddin-i Rumî (RA) Hazretleri buyurur ki: "Evliya yanında geçen az zaman yüz yıllık takvadan faidelidir." Onlar gizli birer hazinedir. Onlar ahiret sultanları ve insanların irşadcısıdır. Mürşid-i kâmil olan zatı şerifler sadık birer manevi hekimdirler. Manevi yolda; vasitasız, yardımcısız vuslat mümkün değildir. Yolda meşakkat çoktur ve bir kılavuza ihtiyaç vardır.

MÜRŞİD-İ KÂMİLİN SIFATLARI

Şeyh denilecek kişilerin, bir tarafları Hakk'a ve bir tarafları da halka olmak üzere iki tarafı bulunmaları, Hakk'tan alıp halka vermeleri, yani hem ciheti tecerrüdü ve hem de cihet-i tâalku bulunmalıdır. Şeyh edinilecek kişilerin, gönülleri gerçek olmalı, yani kalp-leri kalb-i hakiki bulunmalıdır. Kalb-i hakiki ona derler ki, onun gönlü yerden ve gökten ulu olmalı, o gönül arştan ve kürsiden geniş olmalı ve bu genişliği nihayetsiz bulunmalıdır. Nihayetsiz olmadan nihayetsize erişilmez. Nihayetsiz, yine nihayetsize görünür.

Hak Teâlâ buyurmuştur ki: "*Yerlere sığmadım, göklere sığmadım, arşa ve kürsiye de sığmadım. Mü'min kullarımın kalplerine sığdım.*"

Alim olmalı ve cahil olmamalı, emri ve nehyi bilmeli, müennes⁽¹⁾ ile müzekker⁽²⁾ ayırt etmeli. Şeyhler Hakk nurunun sarhoşluğundan kurtulmuş ve Hak nuruna ulaşmış olmalıdırlar.

DİPNOT:

(1) MÜENNES: Bayan

(2) MÜZEKKER: Erkek

MÜRŞİD-İ KÂMİLİN LUZÜM VE EHEMMİYETİ

Hak yoluna süluk⁽¹⁾ edecek kişiye, Allah-u Teâlâ'yı sevdirecek bir mürşid-i kâmil araması ve bulması elbette lazımdır. Bir kimse Allah-u Teâlâ'yı sevmezse, O'na tâlip olamaz. Onun için denilir ki, mürşidler tâlibe talep bağışlarlar yani Allah'ı sevdirecekler. Rasulullah Efendimiz(sav) buyurmuşlar ki: *"Muhammed'in ruhu, Allah'ın en sevgili kulları; Allah-u Teâlâ'yı kullarına sevdiren ve kulları da Allah-u Teâlâ'ya sevdirendir."* Zira şeyhler (mürşid-i kâmiller) kulları Allah'a sevdirmeye sebeptir. Şeyhler, sadık müridlerini nefis ve kalp tezkiyesi tarikine süluk ettirirler. Gönül aynalarını açarlar. Gönül aynaları saf ve parlak olunca, o gönüllere ilahi nurlar aksetmeye başlar ve tevhid-i cemal aşıkâr olur. Şeyhler gerçek müridlerinin gönül aynalarını açtıkları vakit, onların gönüllerinde dünya bütün hakikat ve kabahatleri ile zahir olur. Ahiret de bütün gerçek yönleri ile belirir.

Şeyhler, yeryüzünde Allah'ın yiğitleridir ve Hak Teâlâ onlar vasıtasıyla gerçek müridleri irşad⁽²⁾ buyurur. Şeyhler sebebiyle, Allah tâliplere hidayet bahşeder. Rasulullah Efendimiz (sav) buyurmuşlardır ki: *"Kullarım benimle iştigal⁽³⁾ etmeğe başlayınca, onların himmetlerini, maksatlarını, fikirlerini ve lezzetlerini zikrim üzerinde sabit kılarım. O bana âşık olduğu gibi, bende ona âşık olurum. Benimle onun arasındaki perdeleri kaldırırım. Halk yanıldığı zaman onlar yanılmazlar. Onların sözleri, Nebilerin sözleri gibi olur. Onlar, benim gerçekten yiğit ve bahadır kullarım olurlar. Onlar benim abid⁽⁴⁾ kullarımdır. Ne zaman ki yer ehline azap etmek istesem, onları zikrederim, onların sebebiyle o azabımı yer ehli üzerinden kaldırırım."*

"HER ŞEYİN BİR KAYNAĞI VARDIR.

TAKVANIN KAYNAĞI ARİFLERİN KALPLERİDİR."

HAZRETİ MUHAMMED(SAV)

DİPNOT:

(1) SÛLUK: Bir yolu takip etme. Bir tarikata bağlanma. Manevi terakki mertebelerinde devam etme.

(2) İRŞAD: Doğru yolu göstermek.. Cadde-i kürba-yı Kur'an'ıye yolunda selâmetle devam ettirmek. Allah'a ibadet ve itaate kavuşturmak. Veli bir zâtın, bir kimsenin hidâyete ermesine vesile olması.

(3) İŞTİGAL: Uğraşmak, çalışmak, meşgul olmak.

(4) ÂBİD: İbadet eden. Zahid. Çok ibadet eden.

HAZIRLAYAN: FATMA ÇAPRAZOĞLU

EVVELİ HU, AHİRİ HU, ZAHİRİ HU, BATINÎ HU!

HU! YA ABDÜLKADİR-İ GEYLANİ

Geylani Hazretleri 1078 (H.471) - 1166 (H.561) yıllarında yaşamıştır. Künyesi Ebu Muhammed olup kendisi hem Seyyîd hem de Şeriftir.

Abdülkadir Geylani Hazretleri Fıkıh ve Hadis ilimlerinde müctehid idi. Ayrıca Kadiriyye tarikatının kurucusudur. Tarikatının hususiyeti, dinin emir ve yasaklarına uymak, devamlı zikir, Allah'ı bilmek, gönüllü Allah'tan başkasından kurtarmaktır. Abdülkadir Geylani tasavvuf bilgilerini herkezin anlayacağı şekilde sunmuştu. Resulullah (s.a.v) Efendimizin bereketiyle sözleri tatlı ve tesirliydi.

Haftada üç gün cuma, pazartesi ve salı geceleri halka vaaz ederdi. Vaazlarında âlim ve evliyadan zatlarda bulunur, hepsi büyük bir huzur içerisinde dinlerlerdi. Sorulan sorulara gayet açık ve doyurucu cevaplar verirdi. Kırk sene böyle süregelmiştir. Ders ve fetva vermeye yirmi sekiz yaşında başlamış olup, bu hal altmış yaşına kadar devam etmiş...

Bizler, kerametler sarayının eşsiz sultanı, zahir ve batın ilimlerin dipsiz denizi Seyyîd Abdülkadir Geylani (kş) hazretlerinin kıymetli sohbetlerinden kısa bölümleri sizlerle paylaşmaya çalışacağız.

Umarım ki ALLAH (c.c) Peygamberimizin feyziyle feyizlenmiş, bereketiyle her gönüle yayılmış, Hak aşkıyla aşklanıp, nurlara gark olmuş bu muhterem zatın ilminden faydalanabilmeyi idrak ederek ders alabilmeyi, kendimize yönelterek amel edebilmeyi nasip eder.

Gülşah KÖPRÜ

ŞEYTANLA ARANDAKİ KAN DAVASINI UNUTMA

Şeytan senin düşmanındır, atan Âdem(a.s)'in düşmanıdır. İkiniz arasında kan davası süregelen eski bir düşmanlık varken onunla nasıl bir arada bulunabilir, onun dediklerini nasıl kabullenebilirsin? Ona güvenme, çünkü atan Âdem ve annen Havva'nın katili odur, onları öldürdüğü gibi fırsat bulduğunda seni de öldürür. Ona karşı silahın tevhid ve takva yalnız başına bulunduğu yerlerde mürabaka, doğruluk ve Allah'ın yardımına sığınman da askerlerin olsun. Bu silah ve bu askerler onu hezimete uğratar, kendisini yener, ordularının gücünü kırar! Öyle ya Hak seninle olduğunda onu yenmemen düşünülebilir mi?

İSLAM'DA EVLİLİĞİN ÖNEMİ

Evlilik ALLAH (c.c)'ın varlık aleminde nesli devam ettirmek, dinen sürdürülen bir sünnet ve nefsi ihtiyaçları karşılamak için konulmuş bir kanundur.ALLAH (c.c)'ın koymuş olduğu bu kanun sadece insanlara ait olmamakla birlikte bütün canlıları da kapsayan bir düzendir.Çünkü ALLAH (c.c) KURAN-I KERİM de şöyle buyurmuştur: "İBRET ALASINIZ DİYE HERŞEYİ ÇİFT OLARAK YARATTIK."(Zariyat s.41)

Yine başka bir ayeti kerimede ALLAH (c.c) şöyle buyurmaktadır:

"EY İNSANLAR,SİZİ BİR TEK NEFİSTEN YARATAN,ONDAN EŞİNİ VAR EDEN VE İKİSİNDEN PEK ÇOK ERKEK VE KADIN MEYDANA GETİREN RABBİNİZE HÜRMEZSİZLİKTE SAKININ" (NİSA s.4) Bu emirler doğrultusunda bizlere düşen vazife dinimize uygun bir şekilde evliliği düşünüp, bu olaya bir ibadet gözüyle bakabilmektir.ALLAH Resulü (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

"EVLENİNİZ, ÇÜNKÜ BEN DİĞER ÜMMETLERE KARŞI SİZİN ÇOKLUĞUNUZLA ÖVÜNÜRÜM HRİSTİYANLIKTAKİ RUHBANLAR GİBİ OLMAYINIZ."(İbni Mace)

İslam Uleması evlilik hususunda: "NİKAHLA MEŞGUL OLMAK NAFİLE İBADETE KENDİNİ VERMEKTEN DAHA EFDALDİR." demişlerdir.Yani nikahlanarak nefsi haramdan korumak ve çocuk terbiyesiyle meşgul olmak nafîle ibadetten daha hayırlıdır.(İbni Mace)

Kişi bazen evliliği kabul etmekte tereddüde düşer ve evliliğin getireceği muhtemel zorluklardan ve evliliğe ait görevlerden korkarak bu ibadetten yüz çevirir.

Oysaki ALLAH Resulü (s.a.v) bu olayın korkulacak bir fiilden ziyade insan hayatında bir refah, huzur ve saadete vesile olacağını bildirmiştir. İslam dini erkek ve kadının birbirine duyduğu sevgiyi değil, bu sevgiyi bahane edip Şer-i hükümleri aşmayı haram kılmıştır, hatta birbirini seven kadın ve erkeğin nikâhla birleşmesinin önemi üzerinde durulmuştur.

ALLAH Resulü (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

"BİRBİRLERİNİ SEVENLER İÇİN NİKÂH KADAR UYGUN BİRŞEY YOKTUR." Evlilikle ilgili sünnetin takip ettiği yolu ve bu kurumla ilgili hükümleri ortaya çıkararak İslam'ın bu konudaki emirlerinin ne olduğunu anlayabiliriz. Evlenmek isteyenlere yardımcı olmayı da ALLAH Resulü (s.a.v) şu Hadis-i Şerifte bizlere bildirmiştir:

"SİZE DİNİ VE AHLAKI HOŞUNUZA GİDEN BİR ERKEK MÜRACAAT EDECEK OLURSA DERHAL EVLENDİRİN (kızınızı verin). AKSİ HALDE YERYÜZÜNDE FİTNE VE ÇOK TEHLİKELİ BİR FESAT ÇIKAR."(İbni Mac'e)

Bu Hadis-i Şeriften yola çıkarak evliliği dini, fıkhi, kanunî, içtimai ve tabii ki toplumsal faydaları açısından değerlendirmeliyiz. Bizim buradaki gayemiz İslam'ın evlilik kurumu ile ilgili asıl görüşlerini takip ettiği yolu ortaya çıkarıp orijinalliğini gözler önüne sererek İslam'a yakıştırılan yanlış görüşleri ayıklayarak eski olsun, yeni olsun meşru olan evlilikle olmayı birbirinden ayırt etmeye çalışmaktır.Elbette Kitap, Sünnet ve Ulemanın görüşlerinden yola çıkarak.

EDEBİYAT VE KÜLTÜR

Edebiyat, farklı milyonlarca dilin ve hayatın ortak duygularla ifadesini sunmada bir araçtır. Okumak, hayata bakışı, olayları kavrayışı ve hitabetteki etkileyciliği arttırmada bir araçtır. Bu iki tanımlamanın bütünleşmesiyle ortaya çıkacak farklılaşmayı hissettirebilmek adına, bir çırak edasıyla öğrenip, öğrenilenleri paylaşmak sevdasına hazırlanmış olduğumuz köşemiz de edebiyata ömrünü adanmış üstadları yaşamlarıyla ve eserleriyle, günümüze olan akislerini zaman içerisinde sizlere aktarmaya çalışacağız.

İlk olarak Türk edebiyatındaki ilklerle başlamayı uygun gördük. Geçmişten geleceğe ışık tutan çalışmaların kahramanlarını öğrenelim. Daha sonra Türk ve dünya edebiyatındaki edebiyatçılarla yola devam edeceğiz...

EDEBİYATIMIZIN İLKLERİ:

- İlk köy romanımız: Nabizade Nazım- Karabibik
- İlk tiyatro eserimiz: Şinasi- Şair Evlenmesi 1859
- İlk yerli romanımız: Şemseddin Sami -Taaşuk u Talat ve Fitnat
- Batı tekniğine uygun ilk romanımız: Halit Ziya Uşaklıgil- Aşk-ı Memnu
- İlk çeviri romanımız: Yusuf Kamil Paşa- Telem ak (Fenelon'dan) 1859
- İlk psikolojik romanımız: Mehmet Rauf Eylül
- İlk realist romanımız: R. Mahmut Ekrem- Araba Sevdası
- İlk resmi Türkçe gazetemiz: Takvim-i Vaka-i
- İlk yarı resmi gazetemiz: Ceride-i Havadis
- İlk özel gazetemiz: Tercüman-ı Ahval -Agâh Efendi- Şinasi tarafından
- İlk pastoral şiirimiz: A. Hamit Tarhan - Sahra
- İlk şiir çevirmeni, İlk noktalama işaretini kullanan, İlk makale yazarı, İlk Türk gazeteci: ŞİNASI
- Heceyle yazılan ilk manzum tiyatro: A. Hamit Tarhan - Eşber veya Sardanal
- İlk bibliyografya: Kâtip Çelebi- Keşfu-z Zunun
- İlk hatıra kitabı: Baburşah- Baburname
- İlk hamse şairimiz: Ali Şir Nevai
- İlk tezkiremiz: Ali Şir Nevai -Mecalisü-n Nefais
- İlk antolojimiz: Ziya Paşa- Harabat
- İlk atasözleri kitabımız: Şinasi -Durub-u Emsali Osmaniye
- İlk mizah dergimiz: Teodor Kasap- Diyojen
- İlk hikâye kitabımız: A. Mithat Efendi- Letaif-i Rivayet
- İlk fıkra yazarımız: Ahmet Rasim
- Türkçe yazılan ilk kitap: Yusuf Has Hacıp- Kutadgu Bilig
- İlk siyasetname kitabımız: Yusuf Has Hacıp- Kutadgu Bilig
- İlk mensur şiir yazarı şairimiz: Halit Ziya Uşaklıgil
- Şiirde Türk kelimesini kullanan şair: M. Emin Yurdakul
- İlk makalemiz: Şinasi -Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi
- Mesnevi tarzında ilk eserimiz: Yusuf Has Hacıp- Kutadgu Bilig
- Dünyada ilk modern roman: Cervantes- Don Kişot
- Bildiri yayınlayan ilk edebi topluluk: Fecr-i Ati
- İlk seyahatnamemiz: Seydi Ali Reis -Miratü'l Memalik

İlk edebiyat tarihçimiz: A.Halim Memduh Efendi

Batılı anlamda ilk edeb tarihçimiz: Fuat Köprülü

Dünyada ilk hikâyeci: Baccacio- Dekamoran

Sahnelenen ilk tiyatro eserimiz: Namık Kemal- Vatan Yahut Silistre

Türkçenin ilk dil bilgisi kitabı: Süleyman Paşa- Sarf-ı Türkî

İlk natüralist eserimiz: Nabizade Nazım Zehra

Divan edebiyatının ilk mahallileşme temsilcisi: Nedim

İlk tarih ve coğrafya ansiklopedisi: Kamusu'ı Alam

İlk sözlüğümüz: Kaşgarlı Mahmut Divan-ı Lügatit Türk

Aruzla yazılan ilk eserimiz: Yusuf Has Hacıp -Kutadgu bilig

İlk didaktik şiir örnekleri: Yusuf Has Hacıp -Kutadgu bilig

Türk adının geçtiği ilk eser: Göktürk Abideleri

Konuşma diliyle ilk hikâye: Ömer Seyfettin

İlk köy şiirimiz: Muallim Naci- Köylü Kızların Şarkısı

İlk alfabemiz: Göktürk alfabesi

Tekke edebiyatının kurucusu: Ahmet Yesevi

İlk Türk destanı: Alp Er Tunga destanı

Batılı anlamda ilk eleştirmenimiz: Namık Kemal

İlk kadın romancımız: Fatma Aliye Hanım

Dünyanın ilk destanı: Gılgamış Destanı

Süslü nesrin ilk temsilcisi: Sinan Paşa

Mehmet Akif ERSOY

Mehmed Akif, 1873 yılında İstanbul'da, sade ve geleneksel bir hayatın yaşandığı Fatih'in Sarıgözel semtinin Nasuh mahallesinde dünyaya geldi. Asıl adı Mehmet Ragif'tir. Ragif, ebced hesabıyla hicri 1290 rakamına karşılık gelmektedir ve bu rakam Akif'in doğum tarihidir.

Akif, Osmanlı devletinin hasta adam ilan edildiği ve bu görüşün dönemin devlet adamlarına ve aydınlarına uğursuz bir hastalık gibi bulaştığı, çöküş şartlarının hemen herkeste çözülme, umutsuzluk, panik yarattığı, buna rağmen hemen herkesin bir şeyler yapma çabasında olduğu bir dönemde yaşamıştır. Daha Akif 6 yaşında iken Ruslar İstanbul'a kadar ilerliyor Ayestefanos Abidesini dikiyordu. Yine 5 yaşında iken Abdulhamid, Mec-lis-i Mebusan'ı kapatıyor, devletin ve milletin varlığını korumak için politik dehasına ve çöküş endişesinin yarattığı bir haleti ruhiyeye baskıcı bir politikaya yöneliyordu. Babası Fatih Medresesi müderris ve mucizlerinden (icazet veren) İpek'li Temiz lakabıyla anılan Tahir Efendi'dir. Annesi ise Buharalı Mehmed Efendi'nin kızı H. Emine Şerife Hanımdır. Babası Rumelili (Arnavut) annesi ise Buhara'dan hacca giderken Amasya'da vefat eden Buharalı Şirvani Rüştü Efendi'nin kızıdır. Tahir Efendi, ilk kocası vefat eden Emine Şerife Hanım'ın ikinci eşidir. Akif'in ailesi sade ve orta halli ama bir inanç ikliminin bütün olgunluğu ve güzelliği ile yaşadığı bir aile idi. Akif babasını, "Beyaz sarıklı, temiz, yaşça ellibeş ancak vücudu zinde fakat saç sakal ziyadece ak." diye tasvir eder.

Akif, annesini ise şöyle anlatır: "Annem çok âbid (ibadetine düşkün) bir hanımdı. Babam da öyle. Her ikisinin de dinî selabetleri vardı. İbadetin verdiği zevkleri heyecanla tatmışlardı." Ünlü düşünür ve şair Sezai Karakoç, Akif'in ailesi ve kökeni ile ilgili şu nefis yorumu ile yapar: "Baba soyu Rumelili, ana soyu Buharalı, doğuş yeri Fatih: Yani tam bir Doğu İslâmlığının, Batı İslâmlığının ve Merkez İslamlığının bir sentezi bir çocuk. Anne çizgisi, duyarlılığı, sağduyuyu, kendini bir ülkeye adayışı, şairliği getirecek; baba çizgisi, ataklığı, savaşkanlığı, yılmaz ve her vuruşmada daha da çelikleşen bir savaş adamını, gözüpekliği, korkmazlığı, ürkmezliği, umutsuzluğa sürekli olarak düşülmemeyi getirecektir. Doğuş yeri ise, ümüslü ve verimli bir topraktır ki, tabiatta nice saçılıp da kaybolan iyi tohumların bir gramını bile ihmal etmez, değerlendirir, yemiştir."

Akif'in doğduğu Fatih semtini Sezai Karakoç şöyle tasvir ediyor "Fatih semti, İstanbul'un içinde ikinci bir İstanbul'dur. Yüzdeyüz Fatih şehridir. Fatih camii, İslâm-Türk kültürünün bu ölmez abidesinin çevresinde halka halka fatih medreseleri ve semti, en saf Müslüman Türk heyecanının ördüğü

bir toplumdur.” Akif, İstanbul’un bu en Türk, en yerli ve en yoksul mahallelerinden birinde doğdu ve yaşadı. Hayatı burada tanıdı ve keşfetti, toplumsal dokuyu burada ve onun bir parçası olarak tanıdı. Bir inanç ikliminin güzelliği ile birlikte toplumun yazılı olmayan mutabakatlarını, modern hayatın yerli ve geleneksel olana nasıl nüfuz ettiğini, hangi çelişkilere, trajedilere yol açtığını, neleri çürüttüğünü, nelerin eskidiğini ve nelerin yenilenmesi gerektiğini bu mahalle hayatında gözlemledi. Yenilenmekle, yerli kalmak, kendi olmak arasındaki tercihlerinin ilk çizgilerini burada idrak etti. Ve Akif burada bir şey daha öğrendi. Her türlü kirlenmeye açık bir yoksulluğun, sade ve onurlu bir hayata nasıl dönüştürülebileceğini. Erdemli yoksulluk helal kazanç ve emek demektir, fedakarlık demektir, dayanışma demektir, karşılıksız sevmek demektir, hırs ve rekabeti ayaklar altına almak demektir. Erdemli yoksulluğun tek sigortası vardır:Çalışmak, ölene kadar çalışmak,onurunu kaybetmeden çalışmak.

Babası O’nu sekiz yaşından itibaren Fatih camiine götürdü.Cami, masal, oyun ve yaramazlık. Cami içinde baba ve çocuklar. Camii içinde inanç ve coşku. Camii içinde ciddiyet ve oyun. Cami içinde inanç ve çocuksuluğun sınırsızlığı. Cami içinde yetişkin ve çocuk samimiliği.

Ve cami ile içiçe bir ev. Camii ile içiçe bir mahalle hayatı. Camii ile içiçe düşünce, duyarlık ve yaşama iklimi. İşte yetişkin Akif’in portresinin temel çizgilerini belirginleştiren çocuk Akif’in dünyası ya da Âkif’in içinde kendini bulduğu dünya... Ve Akif’in mizacı.. Ele avuca sığmayan bir çocuk. Çalışkan ama haşarı. Okuldan döner dönmez sokağa fırlayan, ağaçlara tırmanan, kabına sımayan bir mizaç. Masal dinlemeden uyumayan bir ruh. Uyuması için kendisine masal anlatırken anlatırken uyuyakalan Saime Hanım’ın eline mangalda kızdırdığı cevizi bırakarak yakan bir yarım kalmışlığı kabullenememezlik. Akif böyle bir ortam içinde o günün geleneğine uyularak 4.5 yaşlarında iken Emir Buhari Mahalle Mektebine başladı. Yaklaşık iki sene sonra Fatih İptidaisi’ne (ilkokul) girdi. Üç yıllık bu okulu bitirdikten sonra girdiği Fatih Merkez Rüştüyesi’ni (ortaokulunu) 1895 yılında bitirdi. Bu mezuniyet aile içinde görüş ayrılığına yol açtı. Emine Şerife Hanım, Hocazadesinin (Annesi Âkif’e Hocazadem diye hitabederdi) sarıklı olmasını, medresede tahsiline devam etmesini istiyordu. Babası Tahir Efendi ise medresede okuyacağı şeyleri, oğluna kendisinin de öğretebileceğini ileri sürüyor, yeni açılan ve revaçta olan mekteplerden birine gitmesini istiyordu. Akif’in anne ve babası arasındaki bu görüş ayrılığı dönemin toplumsal tercihlerindeki farklılaşmayı da ortaya koyuyordu. Bir tarafta geleneğin bütün çizgileriyle yaşadığı Fatih’te, evladını bir inanç ve ilim adamının saygınlığı içinde görmek isteyen anne diğer yanda değişen dünyanın gereklerini farkederek kendisi de bir inanç ve ilim adamı olan baba. Ne inanç ihmal edilebilirdi ne yeni gelen ve kendi şartlarını dayatan dünya. Bu açıdan bakıldığında Akif annesiyle babasının özlemine kendi şahsında bütünleşmiş ve uygun bir senteze kavuşmuş gibidir.

Sonunda Tahir Efendi’nin dediği olur. Ancak Tahir Efendi mektep ve meslek tercihini oğluna bırakır. Akif dönemin en gözde okullarından biri olan Mülkiye’yi tercih ettiği için ve babasıyla birlikte kaydını yaptırır. Kayıt tamamlandıktan sonra kâtip kayıt harcı ister, Tahir efendi, Âkif’i bir köşeye çeker, kesesini çıkarır ama istenen miktarda para yoktur. Tahir efendi rehin bırakmak üzere gümüş saatini çıkarınca kâtip almaz ve kayıt harcını ertesi gün getirebileceklerini söyler.

İlk gençlik yılları da çocukluğu gibi. Taşkın, ele avuca sığmaz, güçlü, sıhhatli ve enerjik. Pehlivanlarla güreşen, boğazda karşıdan karşıyla yüzen, taş yarıştıran bir ilk gençlik. Ama hep çalışkan, hep erdemli. Mülkiye’nin İ’ dâdî bölümünde üç sene okuduktan sonra şehadetnâme (diploma) aldı ve yüksek kısmı-

na kaydoldu. Bir sene süre sonra (H.1305/ 1887-88) babası vefat etti. Aynı yıl evleri yanınca Mülkiye-ye nehari (gündüzlü öğrenci) olarak devam etmesi imkansız hale geldi. Mezunlarına hemen iş verileceği için o yıl açılan ve ilk sivil veteriner yüksek okulu olan Mülkiye'nin Baytar Mektebi'ne (Halkalı Baytar ve Ziraat Mektebi) leyl-i (yatılı) öğrenci olarak geçti. Âkif bu okulda kendisini derinden etkileyecek bir öğretmenle karşılaştı. İnançlı bir Türk Hekimi olan, Türkiye'ye mikrop bilimini getiren Rifat Hüsamettin Hoca. Pasteur'un öğrencisi olan bu öğret-meninden Pasteur sevgisini aldı. Mithat Cemal, Akif'in Pasteur'ün fotoğrafına bakıp hayranlıkla "Bu ne ilâhi yüzdür." dediğini, fotoğrafı öptüğünü ve ardından "Mu'tekid de! (İnançlı)" eklediğini kaydeder. Çoğu kendisi gibi babasız ve yoksul öğrencilerden oluşan bu okul Âkif'e sağlam ve bir ömür boyu sürecek dostluklar kazandırdı. Yine bu okul, Akif'in sağlam bir dini bilgi ve sarsılmaz bir imanla, müspet bilimin harika bir uyumunu sağlayan zihini yapısını oluşturdu. Akif bu dönemde de Kıyıcı Osman Pehlivandan güreş öğreniyor, Çatalca köylerinde yağlı güreş tutuyor, taş yarıştıran, yüzüyor ve çok sevdiği mektebin "Doru" isimli atna biniyor, uzun yürüyüşlere çıkıyor Şiire ilgisi de bu yıllarda başlıyor. Bunlar dönemin yaygın kanaatlerinin izlerini yansıtır ve divan şiirlerine nazireler şeklindedir. 22 Aralık 1893'te okuldan birincilikle mezun olur ve 26 Aralık'ta "Orman ve NMa'adin ve Ziraat Nezare'Baytar Müfettiş Muavini" olarak tayin edilir. Görev yeri İstanbul olmasına rağmen Akif, 4 yıl Rumeli, Anadolu ve Arabistan'ın çeşitli bölgelerinde görev yapmıştır. Bu seyahatler Akif'in gözlem gücünü, toplumu daha yakından tanınmasını sağlamış olmalıdır. Akif bu dönemdeki gözlemlerini şiirlerinde son derece gerçekçi bir şekilde kullanır. Yine bu ve bundan sonraki seyahatler Akif'in hem düşünce tarzını hem de şiir anlayışını temellendirir.

Mezuniyetinden 6 gün sonra 28 Aralık 1893'te İlk eseri olan 7 beyitlik gazeli "Servet-i Fünun"da yayınlanır. Bu arada çocuk yaşlarda başladığı Kur'an'ı Hifzetme (Ezberleme) çabalarını yoğunlaştırır ve Hafız olur. 1 Eylül 1898'de 25 yaşında iken Tophane-i Amire veznedarı Mehmet Emin Bey'in kızı İsmet Hanım ile evlendi. Akif'in bu yıllarda da Maarif mecmuasında, Resimli Gazete'de şiir yazıları ile Arapça, Farsça ve Fransızca'dan yaptığı çevrilerini yayınlamaya devam eder. 17 Ekim 1906'da mevcut görevine ilâveten "Halkalı Ziraat Mektebi Mektebi'ne "Kitabet-i Resmiye Muallimi" ve 25 Ağustos 1907'de Çiftlik Makinist Mektebi'ne "Türkçe Muallimi" olarak atanır. 23 Temmuz 1908'de İkinci Meşrutiyet ilan edilir. Akif, bu sırada İstanbul'da Umur-i Baytariye Dairesi Müdür Muavini'dir. Akif'in hemen hiçbir dönemde siyasetle doğrudan ilişkisi olmamakla beraber toplumsal sorunlarla ciddi ve yoğun bir ilgisi olmuştur. Dönemin bütün aydınları gibi çöküş şartlarının yol açtığı acıları derin bir şekilde yüreğinde hissediyor ve bir çıkış yolu arıyordu.

Meşrutiyetin ilanından 10 gün sonra daha önceleri gizli bir cemiyet olarak faaliyet gösteren ve daha sonra partileşecek olan İttihat ve Terakki Cemiyetine üye olur. Ancak Akif, cemiyete üyeliğe girişin gereklerinden biri olan "Cemiyetin bütün emirlerine, bilâ kayd ü şart (kayıtsız şartsız) ittaat edeceğim." şeklindeki yemindeki "kayıtsız şartsız itaat " kısmına itiraz eder ve sadece iyi ve doğru olanlarına şeklinde düzeltilmesi şartıyla yemin edebileceğini söyler. Ve cemiyetin yemini Akif'le değişir. Akif'in karakterinin tipik bir yansıması olan bu tutum hayatı boyunca ve herkese karşı korunan bir ilkeli anlayışın tezahürüdür.

Akif'i anlatmak için ciltler dolusu kitaplar yazılsa abartılmış olmaz. Çünkü bu kadar kutlu ve bahtiyar bir kişinin hayatı kısa zamanlı değil uzun soluklu araştırılmalıdır. Gayemiz Akif'i kısa bir yazıyla da olsa sizlerle tanıştırmaktır. Hayata başlığı yazmak bizden kitabın içerisini doldurmak sizlerden...

Baki selamla...

KÜBRA USLU

ZÜLEYHA YUSUF

ÇOK KÜÇÜK VE ÇOK UZAK

Uzağımdasın...

Bekletiyorsun...

Beklemem ve yakın olmaya çalışmam gerekiyor. Bir an bile soğusa yüreğim fersah fersah uzağa savruluyorsun daha da çok şimdi olduğundan. Korkulu bir çılgılık ellerini sarmaya çalışıyor sonra, seni kaybetmek istemezcesine..

Sıcaklık... Olması gerektiğini anlıyorsun sonra.

Uzaksın, uzaklığın vicdanımın elinden tutup başka uzakları, başka uzaklaşması gerekenleri uzaklaştırıyor benden. Bu yakınlığa seviniyorum ama hâlâ bekliyor oluşum akıtıyor yaşlarımı.

Sen faniliğin zirvelerinde mi dolaşıyorsun? Zümrüd ü ankaların bile pabuçları kaf dağına atılmış. Niye değerlisin sen bu kadar? Karanlık, evet bir karanlık bekliyorum, içimi aydınlatacak. O yüzden karanlık denizlerde yüzüyor ve benim olmayanlara güzel diyorum.

Bazen kendi hamlığımı senin bekletmene bağlıyorum. Ama değil bunu da yokluğunda sancırken, zahirdeki seslere muhattap olup yüzümü kızartırken anlıyorum. Sonra haddimi aşım akıllara zarar veriyorum, üstü kapalı. Bir genç kızın gözyaşları beni kendime getiriyor, mahçup bir şekilde aklımın önüne oturuyorum. Beni terk edip gitmesi için

yalvarıyorum belki de. Hayaller kuruyorum. Her yüzde seni arıyor, tek tek her hayalime seni yerleştiriyorum. Sen bir tanesin. Sevgin bir tane. Sen birtanesin, hasretin bir tane.

Sen uzaktasın...

Ben bekliyorum...

Bana tertemiz geleceğin gün için hayallerimi de gerçeklerimi de temizlemeye akitler imzalarken hasretinle ağlıyorum.

Ben bekliyorum.

Masumluğa alışmaya çalışarak..

Korkarak..

Ama en çok severek.

Bekliyorum...

Lütfen beni affet!

Lütfen!

Tüm bunlar gerçek mi?

Gözlerim açık mı kapalı mı?

Evet gözlerim!...

Açık mı?

Kapalı mı?

*BİR SERZENİŞ VAR UZAKLARDAN
BİR O KADAR DA YAKINLARDAN....*

GAZZELİ GÜLSÜM

Altı milyar eksiksiz seyrettiniz!!
Ben canlı yayında ölen Gazzeli Gülsüm!
Zulüm ağını yıllara geriyordu
Siz sessizdiniz
Bir bomba aldı beni aniden
Kapı önünden gidişimi hissetmediniz..
Kayıtsız bakarsa taştır gözbebeği
Sağır vicdanlara kurulur füze kampları
Bilirim gitmeyi ben
İncitmeden bir kelebeği
Yaşayabilenlere bıraktım
Bakarken görmemeyi

Gazzeli Gülsüm ben!
Bombalar yağarken doğdum.
Taşlar havalanırken büyüyordum..
Dört yaşında kırk yıl gibi.
Dostlar gelinmez diyarda,
Düşman kapı gibi.

Gazzeli Gülsüm ben!
Ölenlerden sadece biri.
"Şemsiyeni aç anne!" dedim.
"Bomba gelmesin!"
"Önlemez şemsiye bu kini!" dedi annem.
Öfke yerden kalktı, karardı gökyüzü
Bombalar yağıyordu üzerimize
Annemle el ele son defa baktık yeryüzüne

Ben Gazzeli Gülsüm
Ellerim küçücük bu yüzden yenildim
Yetim bir çocuk buluns a yeryüzünde
'FİLİSTİNLİ' der melekler
Oyun parkımız var cennette
Düşman çok, dostlar azaldı günden güne
Küçüldü dünya
En güçlü yerinden
Bekliyorum şimdi
Hesapların açılacağı yerde

Ben Gazzeli Gülsüm!
Tanırsınız beni
Her yerde ve evinizde
Çocuklar birbirine benzer alabildiğine
Acemi bulut kadar sevimli ve temiz

Ölülerin isyanı var bu hale
'Nerde?' diyor 'Ebabiller'
Gökyüzü neden sessiz

Ahmet MERCAN

İrşad dergimizin her ay bana ayrılan bölümünde, sizlere Sahabe Efendilerimizi anlatmaya çalışacağım. Her ay bir sahabe efendimizi ele alacağım bu dergide; yaşamlarını, İslam için vermiş oldukları mücadelelerini, Peygamber Efendimiz (sav)'e bağlılıklarını ve Peygamberimiz ile sahabe arasındaki sohbetleri dostlukları anlatmaya çalışacağım bu derginin ilk sayısında sizlere **Ebu Zerr El Gifari**'nin hayatını ve yaşamını anlatacağım.

EBU ZERR EL GIFARI

İlk Müslümanlardan olan sahabe Ebu Zerr; Benu Gıfar kabilesine mensuptur. Kesin doğum tarihi bilinmemektedir.H31(Miladi 651/652)yılında Mekke ile Medine arasında yer alan Er-Rebezz'e de vefat etmiştir.Annesinin künyesi Ümmü Cündüp'tür. Hz Cündüp B.Cenadenin künyesi Ebu Zerri'dir. İslam dünyasında isminden ziyade bu künyesi ile anılmaktadır. Lakabı ise Mesihül İslam'idi. bu lakabı ona Rasulullah (sav) bizzat kendisi vermiştir.

Ebu Zerr'in ailesi ve kabilesi genellikle cahiliye devrinde, yol kesmek, eşkiyalık, kervanları soymakla tanınırdı. Ebu Zerr,cesareti ve atılganlığı ile öyle nam salmıştı ki,isini duyan olduğu yerde korkudan titrerdi.Genç yaştaki Ebu Zerr Hz'leri birgün birden bire değişerek mesleğini bırakıp halife olmuştur.İslamın henüz zuhur etmediği bir zamanda Allah yolunu tuttu.Etrafındakilere Alah'tan başkasına ibadet etmemelerini,putlara tapmamalarını, putlardan bir şey istememelerini söyleyerek ikaz etmiştir.Ebu Zerr Mekke'nin fethinde kendi kabilesinin sancaktarlığını yapmıştır.Tebük Seferin'e de katılmıştır.O dünyaya hiç değer vermez,tabiâten fakir,zahid ve inzivayı seven bir sahabe idi.Rasulullah (sav) ona bu yüzden *Mesihül İslam* lakabını takmıştır.Bütün güç ve kuvvetiyle İslamı yayma faaliyetlerine başlamıştır.Kardeşi Üneysi'ninde İslama girmesini sağladı ve bir çokları onun sayesinde Müslüman olmuştur.

Ebu Zerr Rasulullah (sav)in vefatından sonra dünya ile alâkasını iyiden iyiye kesmiştir.Hele Hz.Ebu Bekir'de vefat edince iyice içine kapanmıştır.Yüreğindeki acılara dayanamaz hale gelmiştir.Ebu Zerr Medine de fazla kalmayarak Mekke civarında bulunan Rebbez'e mevkiline giderek oraya yerleşmiştir.Ebu Zerr; Rebbez'e de çok sıkıntılı günler geçirmiştir.Evi harap olmuş,sırtında elbisesi kalmamıştır.Ailesi elbiseden bahsettikçe Ebu Zerr bana elbise değil kefen lazım diyordu. Ve bir gün çok hastalandı.Öleceğini anlayan eşi,kefeni dahi olmadığını ne yapacağını nasıl defnedileceğini Ebu Zerr'e anlatıyordu.O ise hasta yatağından doğrularak; eşine üzülmemesini Mekke tarafından bir kafil gelmedikçe ölmeyeceğini ve bu kafil ile gelen bir gencin,kendisine kefen getireceğini anlatıp,ara sıra hanımına bak bakalım ufukta toz bulutu görüyor musun diye soruyordu.

Nihayet H31(M651/652)yılında bir kervan gözüktü.Bir müddet konakladıktan sonra Ebu Zerr vefat etti.Ensardan bir genç gelip onu kefenledi ve cenaze namazını kıldırarak onu Rebezz'e defnetti.Uzun boylu,esmer,geniş omuzlu ve saçları beyazlamış haliyle Ebu Zerr bir abide gibiydi.Vefatından geriye bir harap ev,birkaç keçi ve üç koyundan başka bir şey bırakmamıştır.Ashap Ebu Zerr'e ,ilim deryası derlerdi. Çünkü bilgi edinmek için, Rasulullah(sav)'e sürekli sorular sorardı.Abid ve Zahid'idi.Hakkı söylemekten çekinmez ve korkmaz idi.Ebu Musa El Eşari'yi yaşayışından dolayı çok sever ona; 'sen benim kardeşimsin' derdi.Ebu Zerr pek az sayıda fetva vermişti.Bu hususta çok iyi davranırdı.Ancak haklı bir meselede halifeye karşı gelmekten çekinmezdi.

Rüyalarını bilmesek de kâbuslarını biliyoruz Ebu Zerr'in:Mal yığan zenginler... 'İnsanlar ölmek için doğuyorlar, yıkılması için inşa ediyolar,geçici olana tutkuyla sarılıp,kalıcı olanı fırlatıp atıyorlar.Ah!İnsanların hoşlanmadığı iki şey aslında nekadar güzeldir;Ölüm ve yoksulluk!' diyerek yükseltiyor kulluk çitasını. Zenginlerin farkına farkına varamadıkları bir hırsla kendilerini katlettiklerini düşünüyor.Ona göre iki şey gözetilebilir yeryüzünde:Helel rızık ve ahreti kazanmak.Üçüncü bir amacı varsa insanın zararlıdır.Hem ihtiyacı olandan fazlasına tamah etmek de ne!'Malın iki dirhem olsun!Birini ailen için harca, diğerini ahret için üçüncü dirğem sana yarar değil zarar verir!' İki dirhemi olanın hesabı bir dirheme sahip olandan daha zordur.Bir kaseye atılıp ağzı bağlanan her altın ve gümüş tanesi,sahibini yakan birer kordur,ta ki onu Allah yolluna harcaıncaya kadar.Şu insanların haline bak.Tövbekârlar dışında hiç birinden hayır yoktur.Ebu Zerr'in sözleri oklar gibi yağınca zenginlerin üstüne,sevilmeyen biri oluyor.'ne oldu!Bir topluluğun yanına oturunca bırakıp gidiyolar seni!' diye soruyorlar ona.Ebu zerr'in gülümsemesinde yangın çıkıyor:çünkü ben onlara mal yığmanın diye emrettim.

'Gökkubenin altında ve yeryüzünün üstünde Ebu zerr'den daha doğru sözlü kimse yoktur!Son Peygamber, bu mert sahabî için.'(Tirmizi, Menakıb,35 İbn,Mace,Mukaddime11)Ebu Zerr yeryüzünde Meryem oğlu İsa'nın zühdüyle yürür, sözüyle sırtlamıştı o aynayı(Tirmizi Menakıb 35)

Ebu Zerr her zaman dostunun vasiyeti üzerine yaşardı.Ömrünü bu tavsiyeleri canlandırmaya vakfetti.Bu yüzden yalnızdı,bu yüzden yalnızlığı tercih etti.Dostu (sav); kimseden bir şey istememesini,akrabayla ilişkisini kesmesini,acıda olsa hakkı söylemezini:

"Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" sözünü sıklıkla tekrar etmesini emretmişti."Allah Rasûlü nede doğru söylemiş!.. Ebu Zerr...Tek başına gezer...Tek başına ölür...Tek başına diriltilirsin...

Resul-i Ekrem Efendimiz Ebu Zerr'i çok sever ona husisi iltifat buyururdu.Çok zaman gece geç vakite kadar Rasulullah'ın huzurunda kalırdı.Peygamberimizin mahremi,sır dostu idi.Onunla mahrem meseleleri konuşurdu .Yer,Ebu Zerr 'den daha doğru hiç kimseyi taşımamış,gök onun gibi hiçbir kimseyi gölgelememiştir.Ayrıca Ebu Zerr hazretleri,Peygamberimizin mübârek elini öpme saadetine kavuşmuştur.Rasulullah Efendimize bi'ât ederken de Hak teâla'nın yolunda hiç bir kötöleyecenin kötülüğüne aldanmayacağına,ne kadar acı olursa olsun daimâ doğru sözlü olacağına söz vermişti.Ömrünün sonuna kadar hep böyle kalmıştı.Bu hususta Resulullah Efendimiz buyuruyor ki; Dünyaya Ebu Zerr'den daha sâdik kimse gelmedi.

~ ALLAH ŞEFAATLERİNE NÂİL EYLESİN İNŞALLAH ~

Hazırlayan: Albina TURAN

AİLE VE ÇOCUK EĞİTİMİ

ÇOCUK YETİŞTERMEDE AİLENİN ROLÜ

Çocukların geleceğimiz oldukları söyler dururuz. Ama onları nasıl eğiteceğimizi, daha da önemlisi, onları eğitmek için kendimizi nasıl eğiteceğimiz sorusunu kendimize pek az sorarız. İşte bu dergide inşallah bu sorulara cevap arayacağız.

Aslında çocuk yetiştirmek, bir çiçeğe bakmak gibi ihtimam ister. Bir kanaviçe işlemek gibi, inceden inceden bilgileri en güzel şekilde nakşetmek gerekir.

Artık ebeveynler, çocuklarını yönlendirme yollarını bilerek yetiştirecekler; çocuklarımız da bilinçli ebeveynlerin elinde, istikbalin yıldızları olmaya doğru yolculuklarını daha güzel bir şekilde sürdürecekler.

AİLENİN ÇOCUĞA GÜZEL ÖRNEK OLMASI

En güzel eğitim metodu güzel örnek olmasa-ki her görüş ve seviyeden insanın geldiği nokta bu- işe öncelikle kendimizden başlamamız gerekiyor. Çünkü evimiz gizlice dinleniyor. Çocuklarımızın her kulakta olmak üzere iki mikrofonları vardır. Bu aşırı hassas aletler, duyduğu her duayı, söylenen her bir şarkıyı, günlük konuşmaları kaydeder, alır. Bu her şeyi duyan mikrofonlar, duydukları her şeyi duyarlı ve hassas olan akla iletirler. Daha sonra bu sesler çocukların kelime haznesini oluşturur ve davranışları için temel hazırlar.

Çocuklarımıza güzel örnek olmamız ve riya olmasın diye gizlediğimiz ibadet ve iyilikleri artık gizlememiz bir yana bilhassa görmelerini, duymalarını, bilmelerini sağlamak gerekiyor. Kötülükler inanılmaz şekilde cazip gösterilir, reklâm edilirken, bir de iyilik ve ibadetler gizlenirse, çocukların onlardan nasıl haberi olacak, nasıl cazip hale gelecek, nasıl örnek alacaklar?

Güzel örnek olmanın özü, söylenenlerle yapılanların uyum içinde olmasıdır. Bu, çocuk-ta bize karşı güven kazandırır. Onun için dayanma noktası olur. İnsan inandığı şeylere göre bir çizgi takip etmezse, o inanç, sadece bir kanaat olarak kalır. Bu durum, ferdin ne şahsi hayatında, ne de ailevi hayatında etkili olmadığı gibi yönlendirici de olamaz.

Çocuklarınıza verdiğiniz sözleri sakın unutmayın, çünkü onlar unutmazlar. Bu, hem onlara verdiğiniz önemin iyi bir işareti olur hem de sözünüzü yerine getirmekle onlara güzel örnek olmuş olursunuz.

Bir anne anlatıyor:

"Küçük kızım Mine, kahvaltıyı saat kaçta hazırlayacağımı sordu. 'Saat 10:00da.' dedim. O sevdiği bir kitabı okuyor, bende eşimin yeni yazmakta olduğu kitabı inceliyordum. Dalmışım, saat 10'u bir, iki dakika geçmiş. 10:03'te Mine, 'Hani kahvaltıyı saat 10:00'da hazırlayacaktın?' demez mi!! Hayret ettim. Okurken bile durumu takip etmişti, 3 dakikayı fark etmişti."

İnsanız, elbette hata ve kusurlarımız olacaktır ama bunu adet haline getirirsek, o konuları çocuklarımıza izah etmemiz zorlaşır. Zaman zaman küçük fireler versek de, söylediğimiz doğrulara, yaşantımıza sahip çıktığımızı çocuklarımıza göstermek zorundayız.

Bu sözler, bir tavizin bahanesi olmamalı. ***Su dolu bir odanın dibinde küçük bir delik olsa, odadaki bütün sular oradan boşalır.*** Yani firelerimiz sürekli olur,

o delik açık kalırsa, ne olacağı belli: Çocuklar göz ucuyla da olsa, sizi dikkatle takip eder, hem de her şeyi çok iyi fark ederler. Mesela 9 yaşındaki Burcu'nun annesi için şunları yazmış:
"Anlayışlı annem, benim televizyon seyretmemi istemediği zaman, kendisi de çok sevdiği bir dizi, film veya programı izlemekten vazgeçiyor. Annemin bu anlayışına hayranım."

Bir başka küçükse şunları söylüyor:

"Annem hep bana, 'Odanı derli toplu tut ve beni örnek al.' der. Ama kendi odasını bir türlü derli toplu tutmuyor. Bir de onun odasına bakın." demiş. Ve kıyaslamak için iki ayrı resim çizmiş. Çocuklarınıza her zaman şu yön verecek sözleri söyleyiniz:

"Sevgili yavrum! Beni sakın kendine, olduğum gibi örnek alma. Ölçülerimiz belli Dikkatle bak, o ölçülere uyup güzel taraflarımı örnek al. Fakat onları da olduğu gibi değil, daha da güzelleştirerek al. Beni örnek almak yerine, gözünü 'GÜNEŞ'E yani Kur'an-ı Kerim'e ve şten aldıklarımı sana aksettirmeye çalışan, üzerinde tozlar ve paslar da bulunan bir ayna durumundayım. Bu arada bana yanlışlarımı da söyleyebilirsin. Fakat karşındakinin annen-baban olduğunu unutmadan; yerinde ve sana yakışan ölçülü bir saygı içinde. Bundan asla rahatsız olmam, bilakis çok memnun olurum."

Şu sözün gereğini, çocuklarımıza güzel olma yolunda hiç olmazsa bundan sonra uygulamaya çalışalım:

"Gençliğinde kaybettiğin iyi huyları, ihtiyarlığında elde etmeye çalış." (Hz. Ali)

HAZIRLAYAN: KADRİYE TAŞ

Sofra düzenleme işi bir sanattır. İyi bir ev hanımı bu özelliklere saygı göstermelidir. Bir ziyafette, hatta günlük ev sofralarımızda, iyi bir sofra dü- zeni renk katar. Göz zevkimize hoş gelen bir sofra hazırlanışı ev sahibinin kişiliğini ortaya koyar. Herkesin masada belli bir yeri olması ve özellikle o yere oturtulması ev sahibinin nezaketini, inceliğini bir kat daha arttırır. Dergimizin bu bölümünde de önem sırasıyla "SOFRA EDEP VE ADABI" başlığı altında bilgiler paylaşacağız.

SOFRA EDEP VE ADABI

- *Karnımız tok da olsa, sofraya davet edildiğimizde, tokluğumuzu sebep göstererek yemeğe katılmamak görgüye uygun değildir.
- *Yemek salonuna ev sahibinden önce girilemeyeceği gibi, onlardan önce de sofraya oturmak da uygun değildir.
- *Sofrada otururken; çatal, bıçak, kaşık, bardak vb. eşyalarla oynamak doğru değildir.
- *Ev sahibi ikinci kez hazırladığı yemeklerden almalıdır. Böylece misafirler de arzu ettikleri yiyecekten rahatça isteyebilirler.
- *Tatlı ve meyve servisinden önce masadaki bütün servisler, tuzluklar ve ekmek kırıntıları temizlenmelidir.
- *Kahve yemek masasında servis edilmez.Salonda tepsi önceden hazır olmalıdır.Kahve fincanları boş olarak misafirlere verilir.Sonra şeker servis edilir ve en son kahve sunulur.
- *Her ne şekilde olursa olsun, yemek masasındaki bıçak temizlenme amaçlı ağza götürülmez.
- *Bir sofrada herkesin önünde, kürdanlı ya da kürdansız diş temizlenmez.
- *Bir davette kiraz ve vişne yerken çekirdeklerini kaşığa çıkararak tabağa bırakmalıdır. Çekirdekler ele alınmaz.
- *Sofrada saç, baş düzeltmek veya kendine çeki düzen vermek doğru değildir.
- *Sofrada su ikram ederken şişeyi veya sürahiyi ağızından tutmak uygun değildir.
- *Misafire çatal, bıçak, kaşık verirken bu gereçlerin ortalarından tutularak verilmelidir.
- *Su içildikten sonra elin tersi ile ağızı kurulamak ayıp bir davranıştır.
- *Ev sahibi kalkmadan sofradan kalkmak uygun olmaz.
- *Çorbayı soğutmak düşüncesiyle üfleme ayıptır.(Peygamber Efendimiz(s.a.v.) yemeklerini soğutmak için üflemez, yemeğini kaşığıyla karıştırırmış. Çünkü üflediğimiz nefesimiz aslında zararlı bir gaz olan karbondioksit gazı. Bu nedenle yemeklere üflememiz sağlığımız için de zararlıdır.)

ÖZLEM MOLLAOĞLU

ÖZLEM'İNİ DUYDUĞUNUZ YEMEKLER

SULTAN KEBABI

*Malzemeler:

- 4 tane orta boy patates
- 1 kâse sarımsaklı yoğurt
- 2 çorba kaşığı tereyağı
- Tuz
- 350gr. Kuzu kuşbaşı
- Sıvıyağ
- Yarım yemek kaşığı salça

*Yapılışı:

Etler suda biraz haşlanır. Etler süzildükten sonra tuzlanır. Kızgın yağda 1-2 dakika kızartılır. Bir yandan patatesler ince ve uzun doğranır, kızartılır. Servis tabağına kızartılan patatesler konular daha sonra üzerine 1 kâse sarımsaklı yoğurt dökülür. Yoğurdun üzerine de etler yayılır. Salça tavada eritilmiş tereyağı ile kavrulur. Hazırlanan servis tabağının, etlerin üzerine dökülür. Sultan kebabınız hazır! Afiyet olsun...

KÜNEFE

*Malzemeler:

- 250 gr. Kadayıf
- 125 gr. Dil peyniri
- 2 çorba kaşığı tereyağı

* Şerbet için:

- 2 su bardağı şeker
- 1 su bardağı su

*Yapılışı:

Büyük boy tavanın içine 2 çorba kaşığı tereyağı sürülür. Üzerine ince kıyılan 250 gr. kadayıfın yarısı yayılır. Yayıldıktan sonra ince doğranan 125 gr. dil peyniri üzerine serpilir. Sonra kalan kadayıf da peynirin üzerine serpilir. Üzerine bir ağırlık konup bastırılır. Bir yandan şerbet kaynatılır. Kısık ateşte, ocak üzerinde altlı üstlü pişirilir. Sıcak şerbet tatlıya dökülür. Ağzı kapatılır. 10-15 dakika bekletilir. Dilimlenerek servis yapılır. Afiyet olsun...

ÖZLEM MOLLAOĞLU

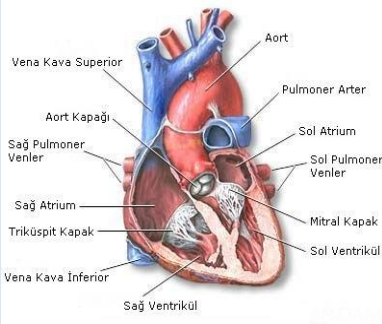
"İNSANLARIN KIYMETİNİ BİLMEDİĞİ İKİ NİMET VARDIR: SAĞLIK VE BOŞ VAKİT!! "

HZ. MUHAMMED(SAV)

Sağlıklı bir yaşam, bizlere verilen en büyük nimettir. Peki, bizlere büyük bir nimet olarak verilen sağlığınıza ne kadar dikkat ediyorsunuz? Gerekli özeni gösteriyor muyuz, yoksa vücudumuza bile bile zarar mı veriyoruz?

Kişi bazen hastalığı kendisi çağırır. Günlük hayatımızda kullandığımız sigara, yeterince temizlenmemiş sebze ve meyveler, günlük beslenme alışkanlığımız da farkında olmadan hastalıklara açık kapı bırakmamıza neden oluyor. O halde bu farkındalığı nasıl sağlayabiliriz? Sağlıklı bir yaşam için bireysel olarak alabileceğimiz önlemler nelerdir? Dergimizin "SAĞLIK" köşesinde günümüzde sık karşılaşılan hastalıkları, bunların belirtilerini ve kolay tedavi yöntemlerini sizlerle paylaşacağız.

İnsan hayatının devamlılığının sağlanabilmesinde önemli role sahip, hayati organımız **KALP**...

KALBİMİZİ TANIMAYA NE DERSİNİZ??

Dolaşım sisteminin asıl organıdır. Şekil olarak baktığımızda tabanı yukarıda, tepesi aşağıdadır. Kalbimiz üç tabakadan oluşur. Bunlar dış tabaka, orta tabaka ve iç tabakadır. Kalbimizin orta tabakası kas bakımından daha yoğundur. Ayrıca kalbe girip çıkan damarlar, işleyişi sağlayan kapakçıklar da kalbimizin orta tabakasıdadır.

KALP KRİZİ

Günümüzde insanların karşılaştığı sağlık sorunlarının en önemlilerinden biri de kalp krizidir. Kalp; insanların yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan en önemli organlardandır. Kalbin yapısından kısaca bahsettik, şimdi kalp krizini açıklayalım:

Kalp kasını besleyen damarlara **koroner damarlar** adını veriyoruz. Koroner damarların birinde çeşitli nedenler sonucunda tıkanma, daralma meydana gelmesiyle damarlardaki kan akışı azalır ve kalpte kan bakımından beslenme problemi meydana gelir. İlerlediği zamanda tam tıkanıklığa bağlı olarak kalbin bir bölümü işlevini yapamaz duruma gelir. Sonucunda da şiddetli bir ağrıya kalp krizi meydana gelir.

KALP KRİZİNİN RİSK FAKTÖRLERİ

- *Yaş (genellikle 40 yaşından sonra ortaya çıkar)
- *Cinsiyet (erkeklerde daha fazla görülür.)
- *Genetik yatkınlık
- *Diyet
- *Sigara kullanmak
- *Şeker hastalığı
- *Yüksek tansiyon
- *Hareketsiz yaşam
- *Stres
- *Aşırı kilo

KALP KRİZİNİN BELİRTİLERİ

- *Belirtiler ani olarak başlar. Ağrı öncelikle hafiftir, gittikçe artar ve genellikle göğüs kemiğinin arkasında hissedilir.
- *Ağrı boyuna, sol kola, çeneye, bazen de sağ ele ve karına yayılabilir.
- *Kişide terleme, boğulma hissi, göğüs üzerinde baskı vardır.
- *Ağrı çok şiddetli ve uzun sürelidir. Uyku hali ve istirahat halinde bile geçmez. Ölüm korkusu vardır. Bulantı, kusma, hazımsızlık, baş dönmesi, fenalık hissi, hafif ateş vardır.
- *Tansiyon önce yükselir, sonra düşer.
- *Ağrı ilaç almakla bile geçmez.

İLK YARDIM ESNASINDA NELER YAPILABİLİR?

Hasta sırt üstü yatırılır. Solunum problemi varsa başının altına yastık koyularak baş yükseltilir. Güç sarf etmemesi gerekir. Sıkran giysiler gevşetilir, rahat nefes alıp vermesi sağlanır. Ve en kısa zamanda en yakın sağlık kuruluşuna götürülmelidir. Sağlık kuruluşunda gerekli tedavi yapılacaktır.

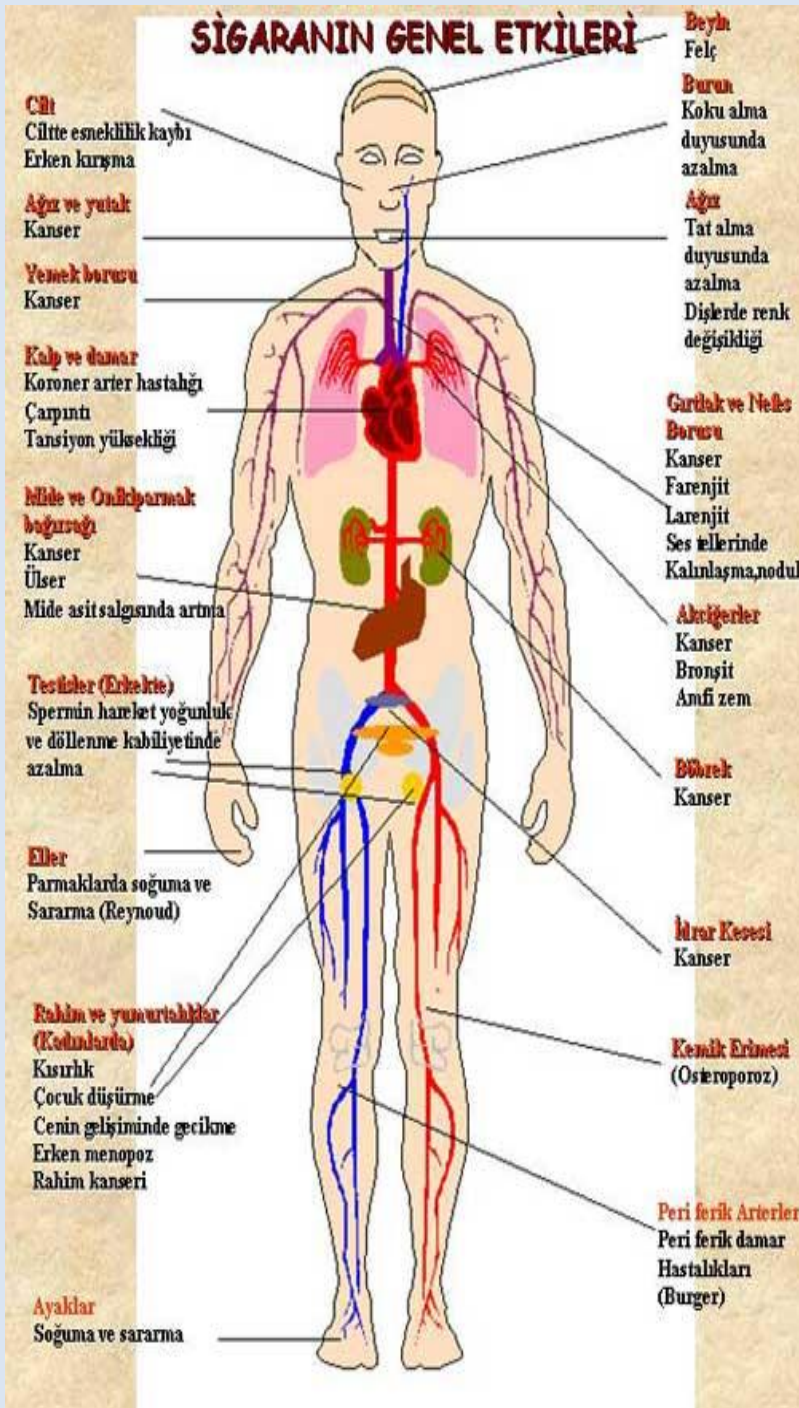
DİKKAT!!

Kalp krizi geçiren kişi; soğuk havalarda dışarı çıkmamalı, ağır işler yapmamalıdır. Düzenli aralıklarla kontrollerini yaptırmalıdır. Süt, karbonatlı ve buzlu içecekler, çiğ sebze ve meyveler yememelidir. Kolesterol, yağ ve tuzdan fakir diyet uygulanmalıdır. Eti pişmiş ve çok nadir yemeli, yürüyüş yapmalı, kilosunu sık sık kontrol etmelidir. Ayrıca belirtmek gerekli ki sağlıklı bir insan da bu önlemleri almalıdır. Dikkat edilmezse bir gün aynı rahatsızlık sağlıklı kişinin başına da gelebilir.

SAĞLICAKLA KALIN...

Kalp krizini tetikleyen en önemli unsurlardan bir tanesi de şüphesiz 'SİĞARA'. Bakalım sigaranın vücudumuzdaki tahribatları nelermiş:

SİĞARAYI BIRAKTIKTAN SONRAKİ DEĞİŞİMLER:

- *20 dakika sonra kan basıncı ve nabız normale döner.
- *8 saat sonra karbon monoksit düzeyi düşerken, oksijen seviyesi normale yükselir.
- *24 saat sonra karbon monoksit vücudunuzdan tamamen atılır. Akciğeriniz sigaranın neden olduğu mukusu temizlemeye başlar, kalp krizi geçirme riski azalır.
- *48 saat sonra tat ve koku hissinizde artış kaydedilir. Vücudunuzdaki nikotin tamamen temizlenir.
- *72 saat sonra akciğer kapasitesi artar ve solunum daha kolay hale gelir.
- *2 hafta-3 ay sonra dolaşım düzelir, akciğer fonksiyonları yüzde 30 artar.
- *1-9 ay sonra akciğerin kendi kendini temizleme kabiliyeti artar.
- *1 yıl sonra kalp krizi geçirme riski, sigara içmeye devam eden birinin taşıdığı riskin yaklaşık yarısına iner.
- *5 yıl sonra akciğer kanserinden olan ölümler yüzde 50 azalır, kalp krizi riski hiç içmeyenlerin seviyesine iner.
- *10 yıl sonra akciğer kanserinden ölme riski, hiç içmeyenlerin seviyesine iner.

ASLI GÜNDÜZ

EV DOKTÖRÜ

- ❖ Migrende, başın yarısında zonklamalar bulantı ve bazen kusma görülür. Ağrı geldiği zaman, karanlık bir odada sırt üstü yatmak oldukça etkilidir. Hastalığı önlemek için haftada iki kere ılık banyo yapılmalıdır. Kahve, çay, sigara içilmemelidir.
- ❖ Gıda zehirlenmeleri; çoğunlukla bayatlamış ve bozuk yiyeceklerin yenmesi sonucu olur. **Belirtileri:**
  - Hasta solumakta, yutkunmakta zorlanır.
  - Baş dönmesi, halsizlik yaşar, mide ağrısı çeker.
  - Bazı hastalarda kabızlık, bazılarında ishal vardır.Yapılacak ilk iş, hastayı kusturmaktır. Vakit kaybetmeden hastaneye götürmektir.
- ❖ İdrar yollarında veya idrar yaparken yanma çeşitli nedenlerden kaynaklanır. Belsoğukluğu, ülser, mesane iltihabı, prostat iltihabı, mesane uru, yumurtalık iltihabı, apandisit düşünülebilir. Bu nedenle tedaviye geçmeden önce, hastalığı doğuran nedeni tespit etmek gerekir. Tedavi, hastalığı doğuran nedene göre yapılır.
- ❖ Akşamları yorgunluk hissedenler, zihinleri dağınık olanlar veya kalp hastalığı olan kişiler, kollarını yarım dakika soğuk suda tutarlarsa büyük yararını görürler. Bunu akşam yemeğinden önce yapabilirler. Soğuk su vücudun kan dolaşımını düzenler. Bu banyo aynı zamanda romatizmaya ve sinir iltihaplarına karşı da yararlıdır.
- ❖ Burun kanamasında eğer kusma, baş ağrısı ve alışkanlık dışı bir uyku hali görülürse şüphelenilmeli ve doktora başvurulmalıdır. Bir darbe sonucu meydana gelen hafif burun kanamaları ekseriya kendiliğinden durur. Bir iki dakika içinde durmazsa baş ve işaret parmağınızla burun kanatlarını 4-5 dakika sıkınız.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ??

- ❖ Timsahların renk körü olduklarını...
- ❖ Fillerin günde sadece 2 saat uyduklarını...
- ❖ Kaplumbağaların hiçbir şey yemeden 3-4 yıl dayanabildiğini...
- ❖ Zebraaların beyaz üstüne siyah çizgili olduklarını...
- ❖ Fillerin hamilelik döneminin 22 ay sürdüğünü...
- ❖ Kedilerin ultrasonik sesleri duyabildiklerini...
- ❖ Kanguruların geri geri yürüyemediklerini...
- ❖ Bukalemunların dillerinin,vücutlarından iki kat uzun olduğunu...
- ❖ Kuğu kuşunun vücudunun %28'inin hava torbalarından meydana geldiğini ve bu sayede büyüklüğüne oranla ağırlığının azaldığını...
- ❖ Penguenlerin yüzlerce kilometre yolu yorulmadan yürüyebildiklerini...
- ❖ Kertenkelelerin bir tehlike karşısında hemen kuyruklarını attığını ve daha sonra tekrar kuyruk çıkardıklarını...
- ❖ Zürafaların ses telleri olmadığını...
- ❖ Örümceğin asalak böceklere düşman olduğunu ve Çin'de tarlalara salınıp,tarıma zararlı böceklere karşı kullanıldığını...
- ❖ Penguenlerin yiyecek aramak için 255 metre kadar derine dalabildiklerini ve bu sırada yaklaşık 18 dakika nefessiz kaldıklarını...

Çok şaşırtıcılar ve bir o kadar da gerçekler...Doğa ve insanlar inanması güç özelliklere sahip.Bu farklı özellikleri öğrenmeye devam etmek istiyorsanız bizi okumaya devam edin!!

BİTKİLERDEKİ ŞİFA

DOMATES

Domates: Enerji verir ve organizmaya canlılık kazandırır. Gut hastalığına ve romatizmaya karşı iyi bir doğal ilaçtır. İskorpit denen diş hastalığını iyileştirir. Domateste bol miktarda C vitamini vardır. bilindiği gibi, bu vitamin grip, nezle, anjin gibi soğuk algınlığından doğan hastalıklara karşı beden direncini artırır. İdrar söktürür, üreyi azaltır.

SOĞAN

Soğan bir yandan idrar söktürerek, bir yandan terlemeyi sağlayarak hücreleri artıklardan temizler, toksinleri atar. Çarpıntıyı giderir. Cilde parlaklık kazandırır. C vitamini deposu soğan bizi grip, nezle gibi soğuk algınlığından korur.

SARIMSAK

Tansiyon düşürücü(damarları genişleterek), antiseptik,bakteri öldürücü.Solunum cihazını temizler,kalbi uyarır,solucan düşürür,asit ürik kristallerini eritir,nabızın atışını ağırlaştırır, idrar söktürür,guddelerin çalışmasını dengeler. Yüksek tansiyonda,romatizmada,adale ve akciğer zafiyetinde kullanılır.

MARUL

Uykusuzluğa ve sinir bozukluklarına iyi geldiği gibi aşırı cinsel istekleri de yumuşatır. Kandaki şeker oranını düşürür. İdrar söktürerek zehirli atıkları dışarı atar, tansiyonu ayarlar. Kadınların ay hali sancılarını hafifletir. Fiziksel ve zihinsel yorgunluğu giderir. Organizmanın madensel tuz ve vitamin ihtiyacını karşılar.

MAYDANOZ

Yapraklarında bol miktarda C vitamini, mineraller ve oligo elementler bulunduğuundan antianemik, antirazitik ve antiskorbütiktir. İştah açar, spazm giderir. Tohumları gaz söktürür. Karaciğeri ve dalağı olumlu etkiler.

SALATALIK

Bu besin kaynağından yararlandıklarında ergenlik sivilceleri ve yüzdeki çıbanlardan kurtulurlar. Gut hastalığına karşı etkili bir ilaçtır. Bağırsak iltihabına iyi gelir. Güneş yanıklarını geçirir. Güneşten yanmış cildin üstüne sürüldüğünde, yanık iz bırakmadan iyileşir. Sinirleri dinlendirir.

PATATESİN YOLCULUĞU

Patates bitkisinin kökeni Güney Amerika'dır. Amerikan yerlileri bu bitkiyi çok eski zamanlardan bu yana ekiyor ve büyük önem veriyorlardı. Dünyanın geri kalan kısmının patatesle tanışması için uzun yıllar geçmesi gerekmişti. Amerika kıtası Avrupalılar tarafından keşfedildikten sonra Yeni Dünya'nın pek çok zenginliği gibi patates de Avrupa'nın yolunu tuttu. Meraklı Avrupalılar tohumlarını ve fidelerini alarak ülkelerine götürdüler.

- ❖ Patates,1570 yıllarında önce İspanyol denizciler, ardından 1590 yıllarında İngilizler tarafından Avrupa'ya götürüldü.
- ❖ Amerika'dan Avrupa'ya getirilen patatesin kabul görmesi hiç de kolay olmadı. Bu yumru yiyecek uzun yıllar boyunca "zehirli ve lanetli" olarak nitelendirildi. Ancak Napolyon Savaşları sırasında yaşanan büyük kıtlıklar sonucu yerin üstündeki her şey tahrip olunca "yeraltında" yetişen bu yiyeceğin önemi ortaya çıkmış oldu.
- ❖ Türkiye'de patates üretimine 19. Yüzyılın sonlarında başlandı. Ülkemizde tiyatronun yaygınlaşmasında da büyük katkıları olan devlet adamı Ahmet Vefik Paşa bu sebzenin tanıtılmasında büyük rol oynamıştır. Valilik görevi sırasında patatesi 15 yıl süreyle vergiden muaf tutunca, patates üretimi Adapazarı'ndan başlayarak hızla tüm Anadolu topraklarında yaygınlaşmıştır.
- ❖ Patates her ortamda yetişebilir. Ant Dağları'nın buzlu zirvelerinden Asya'nın tropik iklimine kadar her yerde patatese rastlıyoruz. Az su ister ve 50 günde olgunlaşır.
- ❖ Savaşlarda tarlalardaki ürünlerin yağmalanıp, ekinlerin ateşe verilmesinden dolayı patatesin önemi daha da artmıştır. Çünkü patates yeraltında yetiştiğinden dolayı yağma ve yangından etkilenmeyen ve bu sebeple insanların hayatta kalmasına yardımcı olan bir bitkidir.
- ❖ Birleşmiş Milletler,2008 yılını "Uluslar arası Patates Yılı" ilan etti. Patates artık açıklıkla mücadelede dünyayı kurtaracak sebze olarak görülüyor.
- ❖ Dünyada her yıl 350 milyon ton patates yetiştirilmektedir.
- ❖ Patates Peru'daki İnka Uygarlığı için tanrısal öneme sahip bir bitkiydi.
- ❖ Patatesin değerini ilk İrlandalılar anlamış. Öyle ki 18. Yüzyılda İrlandalıların temel besini haline gelmiş patates. Ancak 1845 ve 1851 yılları arasında yaşanan patates kıtlığı bir milyon İrlandalının ölümüne, bir milyon İrlandalının da Amerika'ya göç etmesine neden olmuş.

PRATİK BİLGİLER

ELLERİNİZE SİNEN KOKU İÇİN:

- Sarımsak kokusu için kahve telvesiyle yıkarsanız ellerinize sinen kötü kokudan kolayca kurtulursunuz!!
- Soğan kokusu için parmaklarınızın arasında biraz maydanoz ovuşturun...
- Balık kokusu için ellerinizi yıkamadan önce, biraz tuzla ovuşturursanız balık kokusundan kurtulursunuz...

- ✓ Mutfağınızdaki karıncalardan kurtulmak istiyorsanız geldikleri yolu izleyerek girdikleri deliği bulun ve buraya bir tutam kahve dökün. Karıncalar kahve kokusundan nefret ederler. Dolaplarınıza giren karıncalardan kurtulmak içinde bir avuç maydanoz koymanız yeterlidir.

- Kaplardaki kireci temizlemek için kabın içine yumurta kabukları bırakıp kaynatın. Veya bir miktar sirke döküp kaynatın kirecin yok olduğunu göreceksiniz
- İçinde yağ beklemiş şişeleri temizlemek için şişenin içerisine sirke ile parça halinde kaya tuzu atmalı ve iyice sallamalı. Bol su ile çalkaladıktan sonra şişeler ilk hali gibi olur.

- ❖ Halınızda yağ lekesi oluşursa bunu karbonatla temizleyebilirsiniz. Yağın üstüne bol karbonat döküp, biraz ovmak yeter. Kuru-dukdan sonra iyice fırçalayın. Lekenin yok olduğunu göreceksiniz.
- ❖ Muşamba ve marleylerdeki ayakkabı lekelerini çıkarmak için tiner kullanabilirsiniz. Tiner bulamazsanız sirke de kullanabilirsiniz.
- ❖ Meyve suları örtünün üstüne dökülür dökülmez tuz serpin. Yıkadığınız zaman tertemiz olacaktır.
- ❖ Kadife kaplı koltukların kadifeleri sirkeli suyla silinirse parlar.

ESMA'ÜL HÜSNA ALLAH (c.c)'İN 99 GÜZEL İSM-İ ŞERİFİ

Her bir İsm-i Şerif ayrı zevk ve sır ile doludur ve her birinin tecelliyatı ayrı ayrı hikmet kaynağıdır. Geçmişten günümüze kadar tüm zamanlar da bu şerefli isimlerin sırlarının bir kısmına vakıf olabilenlerde farklı hallerin görüldüğü bildirilmektedir.

Yaratılmışlara lütfedilerek sunulmuş bu 99 hazineyi öğrenmek, anlamlarını bilmek, ezberlemek gereklidir. Bizlerde dergimizin bu bölümünde İsm-i Şerifleri öğrenirken hayatımıza yansıtabilir ve özünü kavramaya gayret edersek belki de İsm-i Azam'ı bulur ve sır kapısını aralayarak ALLAH (c.c)'a yaklaşabiliriz. Rahman'ın isimlerini dilimizde tekrarlamak kalplerimizde idrak edebilmek umuduyla...

EN GÜZEL İSİMLER ALLAH'INDIR. O HALDE ONA O GÜZEL İSİMLERLE DUA EDİNİZ.'(ARAF s.118)

'ALLAH O (ALLAH)'DIR Kİ , KENDİSİNDEN BAŞKA HİÇ BİR İLAH YOKTUR.EN GÜZEL İSİMLER ONUNDUR.'(TAHA s.8)

RESULULLAH (s.a.v) BUYURDU Kİ;

ALLAH (c.c)'İN 99 İSMİ VARDIR. KİM BUNLARI EZBERLERSE CENNETE GİRER. ALLAH TEKTİR, TEKİ SEVER.

ALLAH İSM-İ ŞERİFİ ESMA'ÜL HÜSNA'NIN KALBİ GİBİDİR. O'NA MAHSUS KULLANILAN ÖZEL BİR İSİMDİR. VE BİZ MÜSLÜMANLAR, ALLAH İSM-İ ŞERİFİNİ O'NUN ZATINA İŞARET ETTİĞİ İÇİN NAMAZA 'ALLAHU EKBER' DİYEREK BAŞLARIZ.

BUYURULUR Kİ,

'YA ALLAH' DİYEN BİR KİMSE CENAB-I HAKKI BÜTÜN İSİMLERİYLE BÜTÜN SIFATLARIYLA ANMIŞ OLUR.

Hazırlayan: Gülşah KÖPRÜ